

Iskra

Perspektive

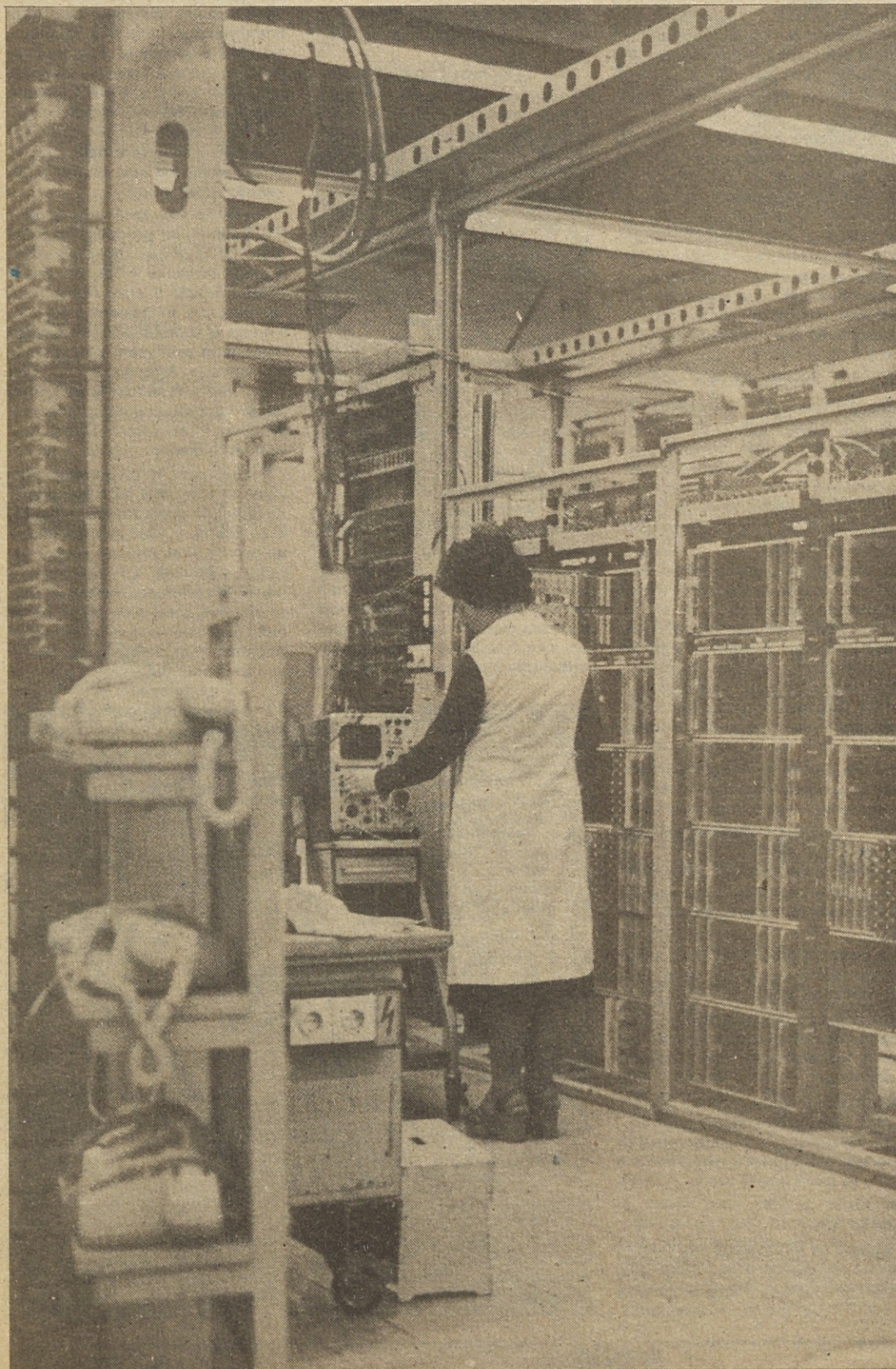
Izgube v Telematiki so tako v Iskri kot zunaj nje sprožile množico komentarjev in zaključkov. Večina jih izvira iz dobronamerne skrbi za čimprejšnjo sanacijo stanja in povrnitev poslovne uspešnosti, ko so bile Labore še »izložbeno okno« proizvojni sodobnih elektronskih sistemov. Očitki, da je bilo pri tem premalo kritičnega poslušanja in premalo povezovanja z drugimi potenciali v Iskri, so tako dobronamerni kot upravičeni. Pomembnost telekomunikacij za razvojno usodo Iskre se bo morala bolj dokazovati v povezavah z drugimi Iskrinimi DO. To terja tudi tehnološki razvoj nastajajočega teleinformatičnega kompleksa, ki si ga brez računalništva, prenosa in sodobne mikroelektronike niti misliti več ne moremo.

Dolgoročna programska usoda teleinformatike, s tem pa tudi DO Telematike ni vprašljiva ne doma, ne v svetu. Rešitev iz sedanje krize je v naporih za ožvitev proizvodnje; kar bo odvisno tudi od razvojne podpore družbe, ki je v svetu mnogo bolj izražena kot pri nas in kjer so veliki uporabniški sistemi glavni finančni in tehnološki motivatorji razvoja tega področja. Pri nas zaenkrat to še niso.

Ni pa mogoče pritrčiti posameznim — ne več dobronamernim — zaključkom, češ da izgube v Telematiki dokazujejo, da se ne splaša vlagati v nove tehnologije elektronike in informatike in da je zato treba ostati pri starih, enostavnejših proizvodnjah, ki že tradicionalno »vlečejo« Slovenijo iz težav. Taka stališča, ki zamenjujejo vzroke s posledicami so slepa in gluha za vsa dogajanja v svetovnem razvoju, saj se nove, revolucionarne tehnologije nikjer niso uveljavile brez pretresov in stranpoti; tem manj v slovenskem, razmeroma tradicionalistično ozkem in nezaupljivem okolju, ki včasih, pretirano rečeno »enači« proizvodnjo elektronskih sistemov s proizvodnjo testenin.

Kakorkoli že analiziramo vzroke za položaj v Telematiki, pa ostaja dejstvo, da brez teleinformatičnega kompleksa v sodobni družbi ni več napredka nobene gospodarske panoge ali družbene dejavnosti. Ostaja pa tudi dejstvo, da je Iskra z usklajenimi naporji vseh svojih potencialov in širše družbe realno sposobna zagotoviti ponoven vzpon tega nepogrešljivega razvojnega področja.

Miloš Kobe

8. seja predsedstva KOS

Položaj v Telematiki terja temeljite posege

V ospredju osme seje predsedstva KOS SOZD Iskra, ki je bila pod predsedstvom Avgušтина Ciuhe 8. februarja letos, je bilo razreševanje problematike v naših DO Telematika in DO Široka potrošnja. Potem ko sta predstavnik DO Telematike, član KPO Blaž Kavčič in predsednik sindikalne konference te DO Janez Vuk obširneje obrazložila sedanjí položaj in stanje v Telematiki je predsedstvo KOS temeljito razpravljalo o položaju v tej DO in o načinih njegovega razreševanja. Na podlagi razprave in predloženih osnutkov zaključkov je predsedstvo KOS SOZD Iskra sprejelo naslednje zaključke:

Predsedstvo KOS SOZD Iskra je poglobljeno obravnavalo položaj v DO Telematika in ugotovilo, da stanje terja temeljite posege, tako na področju poslovanja, kot tudi delovanja samoupravnega odločanja. Ker dosedanja sanacijski ukrepi in poostrena politična odgovornost vseh delavcev v DO niso dali zadovoljivih rezultatov predsedstvo KOS meni, da je potrebno za temeljite spremembe v DO Telematika uvesti ukrep družbenega varstva po 5. in 6. točki 622. člena Zakona o združenem delu. Zato predsedstvo KOS daje pobudo, da se takoj začne s pripravo vseh potrebnih aktivnosti za uvedbo ukrepa družbenega varstva, ki bi ga izvajalo se-

daje vodstvo DO, s čimer bi pospešili zaustavitev negativnih gibanj v DO Telematika, ki zdaj resno ogrožajo socialno varnost delavcev v tej DO, kot tudi v celotni SOZD Iskra.

Po mnenju predsedstva KOS bi moral ukrep družbenega varstva obsegati predvsem omejitve uredništvanja samoupravnih pravic na področju razporejanja kadrov in organizacije dela, s čimer bi omogočili fleksibilnejše zagotavljanje delovnega procesa in oživitve proizvodnje, kar je v tem trenutku najpomembnejši cilj. Zato bi moral ukrep družbenega varstva zajeti tako TOZD, ki bodo v izgubi po zaključnem računu za leto 1984 na

lokaciji občine Kranj, kot tudi delovno organizacijo Telematika.

Hkrati s pripravo vseh potrebnih aktivnosti za uvedbo ukrepa družbenega varstva v DO Telematika morata poslovodno vodstvo SOZD Iskra in DO Telematika ustrezno informirati o predvidenem ukrepu tudi pomembne zunanje poslovne partnerje (predstavnike IFC, BTM, itd.), da ne bi prišlo do negativnih posledic za nadaljnje poslovno sodelovanje.

To pobudo daje predsedstvo KOS sindikalni konferenci DO Telematika in Občinskemu sindikalnemu svetu občine Kranj.

Predsedstvo KOS ocenjuje, da družbenopolitične organizacije v DO Telematika in še posebno sindikat niso doslej v celoti zadovoljivo opravljale svoje vloge mobilizatorja vseh delavcev pri razreševanju problemov v DO. Zato predsedstvo KOS poziva sindikalno konferenco in vse izvršne odbore OOS, da se bolje organizirajo za delovanje v vseh sredinah DO in TOZD. Povečana aktivnost sindikata med delavci mora prispevati k tekočemu odpravljanju problemov, ki se pojavljajo v poslo-

vanju in delovanju samoupravnega sistema v DO. Predsedstvo KOS tudi predlaga sindikalni konferenci DO Telematika, da v marcu organizira problemsko konferenco, na kateri naj bi obravnavali stanje v DO in način razreševanja tekočih problemov, kot tudi opredelili odgovore na temeljna vprašanja nadaljnega razvoja DO Telematika. Do 20. februarja bi po mnenju predsedstva KOS morala sindikalna konferenca (ob sodelovanju drugih družbenopolitičnih organizacij in poslovodnega vodstva) pripraviti poziv vsem delavcem za večjo aktivnost pri odpravljanju nastalih problemov.

Glede na dosedanja dogajanja v DO Telematika predsedstvo KOS meni, da bi morali izboljšati informiranje delavcev v DO, kot tudi v celotni SOZD o stanju in poteku razreševanja problemov v tej DO. Pri tem bi moralo biti informiranje usmerjeno predvsem v neposredno osebno informacijo in bolj prispevati k mobilizaciji delavcev, ne pa v odpiranje novih problemov in dilem, ki samo zmanjšujejo zavzetost delavcev.

Predsedstvo KOS predlaga sindikalni konferenci DO Telematika, da temeljito oceni zaustavitve dela, ki so bile 16. 1. 1985 in 1. 2. 1985 ter na osnovi ocen pripravi svoj program aktivnosti za ravnanje v podobnih primerih. Pri tem se mora sindikat predvsem jasno opredeliti do posameznikov, ki s svojim negativnim delovanjem povzročajo nemir med delavci.

Poleg osrednje točke, problematike naše DO Telematika, je predsedstvo KOS poslušalo informacijo člana KPO Zorana Poliča o dosedanjem usklajevanju in nadaljnjem poteku sprejemanja planskih dokumentov SOZD Iskra za leto 1985. Planski dokumenti so bili doslej usklajeni na samoupravni ravni in jih bodo sprejemali na prihodnji seji delavskega sveta SOZD Iskra, predvidoma v začetku marca. V nadaljevanju je Zoran Polič podal še temeljno informacijo o ocenah lanskega poslovanja Iskre.

Poleg problematike Telematike sta na seji o problematiki DO Široka potrošnja na kratko poročala še Tone Mohorič in Anton Beravs. Po njunem izvajanju je predsedstvo ugotovilo, da je večina problemov v DO Široka potrošnja v procesu razreševanja, niso pa še dogovorjene nadaljnje usmeritve v strokovnih organih. Zato je predsedstvo sklenilo, da bo organiziralo skupen sestanek predsedstva KOS in sindikalne konference DO po strokovni uskladitvi pogledov na nadaljnji razvoj DO Široka potrošnja. Pobudnik za sklic skupne seje bo sindikalna konferenca DO Široka potrošnja.

Ob koncu seje je predsedstvo obravnavalo še nekaj aktualnih nalog in informacij, med katerimi je sprejelo informacijo, da bo redno letno posvetovanje samoupravnih, družbenopolitičnih in poslovodnih delavcev celotne Iskre na temo nadaljnega razvoja sistema Iskre v Poreču od 29. do 31. marca letos.

Dalje je predsedstvo pregledalo potek letnih članskih sestankov in ugotovilo, da bodo na ravni sindikalnih konferenc ti sestanki predvidoma do 15. marca v vseh DO. Zato bo letna seja KOS predvidoma v prvi polovici aprila letos.

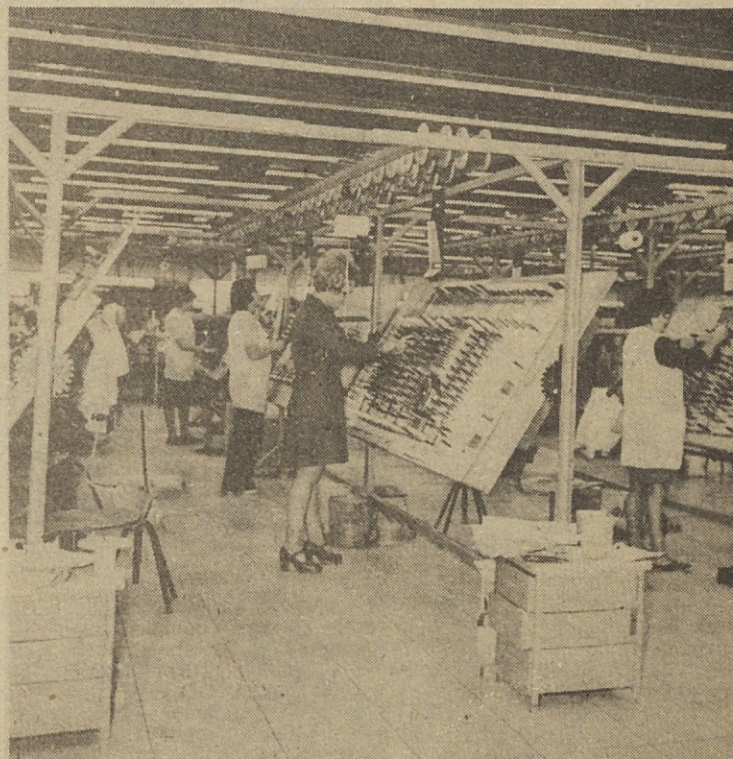
Predsedstvo je tudi obravnavalo potek aktivnosti OOS v zvezi z obravnavo zaključnih računov za leto 1984 in ugotovilo, da akciji v nekaterih okoljih ne posvečajo dovolj pozornosti.

Nadalje so govorili še o kritičnem položaju glede najnižjih osebnih dohodkov, kar povzroča že nemire med delavci. Zato je predsedstvo sklenilo, da bo to problematiko obravnavalo poglobljeno na eni izmed prihodnjih sej.

O letošnjih zimsko-športnih igrah SOZD Iskra je predsedstvo sprejelo informacijo, da bodo zimsko športne igre potekale 2. do 3. marca letos, namesto od 23. do 24. februarja, hkrati pa je potrdilo predlog, naj organizirata letne športne igre SOZD za leto 1985 sindikalni konferenci Iskre Commerce in Iskre Invest servis.

Predsedstvo KOS je tudi pozitivno ocenilo spremembe v oblikovni in vsebinski zasnovi glasila Iskra.

Končno so člani predsedstva sprejeli še informacijo o obisku v SOZD Gorenje. Na temelju dogovora se bodo namreč na tem obisku povezale sindikalne konference tistih naših DO, ki poslovno sodelujejo s SOZD Gorenje.

Posluh za računalniško opismenjevanje

V Iskri Kibernetiki smo lani začeli z računalniškim izobraževanjem, kar je nalletelo na velik odziv med zaposlenimi. Skupina mladih strokovnjakov je v povezavi z Institutom Jožef Stefan lani izdelala elaborat za računalniško izobraževanje, v katerega bo vključen širok krog delavcev. V delovni organizaciji imamo programski svet računalniške šole, ki sprejema programe izobraževanja in skrbi za njihovo izvajanje.

V neizprosni boju s svetovno konkurenco moramo čimprej pospešiti razvoj novih izdelkov in sistemov, povečati kakovost in produktivnost v naših delovnih procesih. Vse to pa nujno zahteva uporabo računalnikov v vseh delovnih okoljih — od načrtovanja, razvijanja in konstruiranja novih izdelkov in naprav do proizvodnje, v katero uvajamo vse več računalniško vodenih strojev in robotov. Tudi v administraciji bo računalnik kmalu nepogrešljiv. Ob tem seveda ni treba poudarjati prodora hišnih računalnikov v šole in naše domove. Skratka, računalnik bomo morali kmalu vsi obvladati.

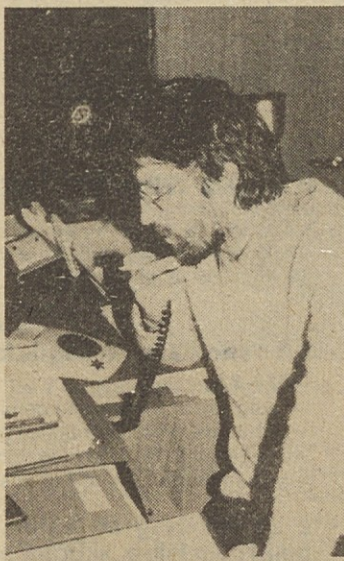
Računalniška učilnica polno zasedena

Dosedanje računalniško izobraževanje v Kibernetiki je predstavil **Borut Marolt**, član programskega sveta in predavatelj v »Računalnici«. »Prvo izobraževanje za dve skupini delavcev smo organizirali že junija lani, takrat še v izobraže-

vanje je zasnovano v treh stopnjah:

— osnove računalništva in predstavitev programiranja v bazi (12 ur),

— nadaljevanje I. stopnje, zahtevnejši programi in ostali programski ukazi v bazi (18 ur),

Zvone Mikič

— usmerjeni programi, prirejani za posamezna delovna področja (npr. robotika).

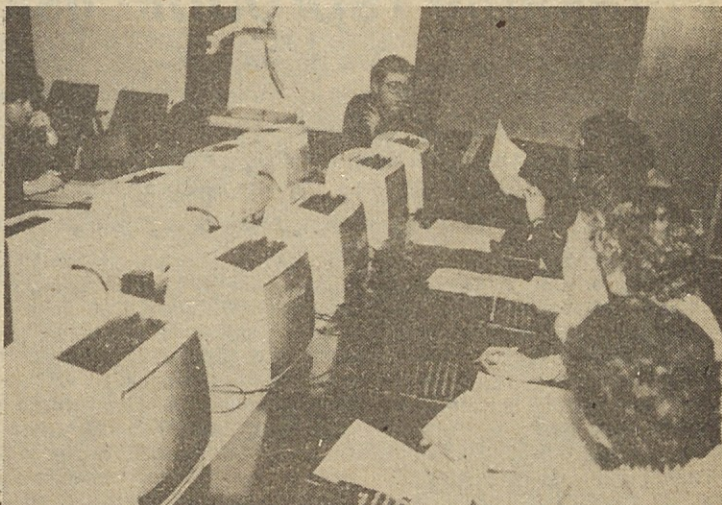
»Vsak dan izobražujemo tri skupine,« je povedal Borut Marolt, »učilnica je zasedena od 14. do 19. pa tudi dopoldne, ko jo uporabljajo učenci Srednje šole Iskra. Pridobili smo več študentov, Iskrinih štipendistov, s fakultete za elektrotehniko in matematiko in ti bodo razbremenili domače predavatelje.

Skupaj bomo imeli do 13 predavateljev. Uvodni del računalniškega izobraževanja je zaključilo okrog 250 slušateljev, do poletja naj bi opravili še drugo stopnjo. Še naprej bomo usposabljali tudi učence Iskrine šole.«

Zanimanje preseгло pričakovanja

»Tolikšnega zanimanja delavcev nismo pričakovali,« pravi Anton Tischler, strokovni sodelavec za izobraževanje v Kibernetiki, ki je tudi član sveta računalniške šole.

»Menimo, da bomo računalniško izobraževanje uspešno nadaljevali. Prejeli smo 215 prijav iz Kibernetike in 32 iz DO ERO. Praktične vaje v naši učilnici smo omogočili tudi številnim učencem Srednje šole Iskra, ki imajo v programu tudi

Računalnica je vsak dan zasedena

računalništvo. Izobraževali smo tudi njihove učitelje. Skušali bomo zajeti še druge učence 4. letnikov (elektroenergetike in strojnike). Tudi učenci računalniške usmeritve na kranjski srednji šoli naravoslovno-matematične, pedagoške in računalniške usmeritve so imeli pouk pri nas. Oprema je kakovostna, noben računalnik še ni odpovedal, čeprav so pogosto precej obremenjeni.

Pohvaliti moramo naklonjenost vodilnih delavcev v Kibernetiki, saj drugače ne bi mogli preurediti prostora in ga opremiti za usposabljanje, kar je stalo okrog štiri milijone dinarjev.

Gotovo lahko pričakujemo, da bomo od množice, ki se zanima za računalnike, dobili nekaj dobrih programerjev, ki bodo nadaljevali s III. stopnjo izobraževanja. Uvajamo namreč vse več numerično vodenih strojev, zato bomo potrebovali delavce, ki bodo obvladali osnove programiranja.«

Računalnik bomo morali vsi obvladati

Zanimivo je, da večina slušateljev računalniške šole nima hišnega računalnika. Zakaj so se torej odločili za izobraževanje:

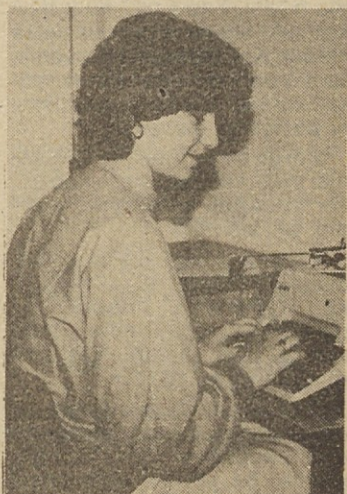
Irena Kovač, Razvojno-tehnološki center: »Za računalniško šolo sem se odločila iz dveh razlogov: ker nameravam kupiti hišni računalnik, pridobljeno znanje pa mi koristi tudi za službene namene. Z izobraževanjem sem bila zelo zadovoljna, saj sem se v nekaj urah naučila rokovanja z računalnikom, Programirati se tako še ne naučim dovolj, potrebne osnove pa le dobiš.«

Magda Bugar, Kadrovska služba: »Pričakujemo, da bo tudi kadrovska služba v bližnji prihodnosti imela svoj računalnik, zato sem se odločila za računalniško izobraževanje. Delam na področju

izobraževanja, kjer bomo z računalniško obdelavo lahko zagotavljali bolj točne in ažurne evidence delavcev, ki se izobražujejo ob delu, pripravnikov idr. Nekaj splošnega znanja sem prinesla iz srednje šole, praktično delo z računalnikom pa sem spoznala na tečaju.

Težje je šlo, ker doma nimam računalnika. Odločila se bom tudi za nadaljevalni tečaj.«

Zvone Mikič, Kadrovska služba: »V sredstvih obveščanja spremljam propagiranje računalniškega opismenjevanja. Tako sem se

Magda Bugar

tudi odločil zanj. Zavedam se, da bo moral čez nekaj let vsak poznati delo z računalnikom, ki bo na vseh strokovnih področjih nepogrešljiv pripomoček za boljše delo. Tudi na kadrovskem področju potrebujemo računalnik, ali vsaj terminal. Omenil bi še glavno pomanjkljivost tečaja: slušatelji nimajo možnosti za utrjevanje znanja. Udeležencem bi morali že v času izobraževanja omogočiti dodatno delo z računalniki v naši učilnici, seveda pod vodstvom mentorja.«

Alojz Boc

Irena Kovač

valnem centru na tekstilni šoli. Z moralno in materialno podporo vodstva Kibernetike smo izdelali strokovni elaborat za izobraževanje naših delavcev in po dopustu opremili učilnico z 10 docela opremljenimi mesti. Imamo 10 kompletov Sinclairovih hišnih računalnikov Spectrum, dva barvna in 10 črno-belih televizorjev, kar omogoča aktivno vključevanje v vzgojo slušateljev.«

Pogovor z Milanom Loparnikom

Vprašanje reprodukcijskih povezav

V dnevnem časopisju smo te dni prebirali bolj, ali manj skopa poročila o zasedanju Izvršilnega odbora in Skupščine interesne skupnosti za gospodarske stike s tujino Jugoslavije ter o priznanju, oz. zavrnitvi nekaterih predlogov o posebnih reprodukcijskih povezavah. Zavrnilo so tudi Iskrin predlog, zaradi česar se je naša sestavljena organizacija pritožila. Obeh zasedanj se je kot slovenski delegat udeležil Milan Loparnik iz Iskre Commerce in z njim smo se pogovarjali o tem, kje pravzaprav zdaj smo.

V Delu smo prebrali, da je Izvršilni odbor ISEOT Jugoslavije na zasedanju konec januarja od vseh zahtevkov za priznanje posebnih reprodukcijskih povezav — iz Slovenije jih je bilo 9 — potrdil le tri in sicer Slovenijales, Krivajo in Šipada. Kako je bilo s tem glasovanjem in zakaj je bilo sploh potrebno, saj je znano, da npr. Iskra izpolnjuje vse kriterije, ki jih je konec lanskega leta oblikoval Izvršilni odbor ISEOT, sam pa teh kriterijev zdaj ne upošteva, oz. ne dela v skladu z njimi....?

»Najprej bi odgovoril na drugi del vprašanja, torej o kriterijih, da nekomu priznajo samostojno posebno obliko združevanja in povezovanja. Takšne reprodukcijske povezave omogoča zakon o deviznem poslovanju. Lani je o teh povezavah odločala Skupščina ISEOT Jugoslavije z glasovanjem posameznih delegacij. Da bi se temu letos izognili, sta Izvršilni odbor, za njim pa še Skupščina, sprejela kriterije, torej merila o tem, kdo se lahko prijavi kot zaključena reprodukcijska celota. Kot delegat iz Slovenije sem menil, da o posebnih oblikah na seji Izvršilnega odbora ni potrebno glasovati.

Morda samo vmesno vprašanje: glasovali ste torej o nečem, kar bi morali samodejno potrditi, oz. zavrniti.

»Natanko tako. Osebo sem dvakrat zahteval od predsednika Izvršilnega odbora, da glasovanje ni potrebno, toda vse je bilo zaman. Rezultati glasovanja so znani.«

O zavrženih predlogih je dober teden po tem glasovala tudi Skupščina ISEOT Jugoslavije. Še preden nam boste pojasnili nekatere podrobnosti s tega zasedanja, vas prosimo, da nam osvetlite trenutno izredno pomembno vprašanje — povezovanje kovinsko-predelovalne industrije s črno in barvno metalurgijo v posebno obliko, tako imenovani metalni kompleks.

»Odlok o devizni politiki za letošnje leto določa, da bodo imeli proizvajalci osnovnih kovin — črne in barvne metalurgije — prednost pri nakupu deviz v višini 332 milijona dolarjev, če se bodo povezali s

kovinsko-predelovalno industrijo v posebno obliko. Vanjo sodimo iz Slovenije od omenjenih predlagateljev Gorenje, IMV, Združena strojna industrija, TAM in Iskra, vsi pa vztrajajo pri tem, da nam morajo najprej v skladu z zakonom odobriti status posebne oblike, potem pa bi vsak podpisal samoupravni sporazum o združevanju v metalni kompleks.

Kot je znano, potekajo prav zdaj na Zvezni gospodarski zbornici intenzivne priprave treh Samoupravnih sporazumov v zvezi s tem združevanjem. Kako je s tem?

»Prvi sporazum se nanaša na združevanje v posebno obliko ter izračun družbeno-priznanih reprovotreb in razdelitev omenjenih 332 milijonov dolarjev. Drugi sporazum govori o materialni bilanci, tretji, gotovo najpomembnejši pa se nanaša na cene. Tukaj je še nato četrti sporazum, ki ga bomo sklenili pozneje in sicer o razvoju črne in barvne metalurgije do leta 1990, oz. do leta 2000. Delo pri oblikovanju sporazumov poteka v okviru splošnih združenj, sporazume naj bi podpisali do konca februarja, šele nato pa bo lahko Iskra, podobno kot ostale oblike, pripravila svoj izračun družbeno priznanih reprovotreb.«

Menda pa ne poteka vse tako lahko?

»V Sloveniji menimo, da bi morali samoupravne sporazume skleniti hkrati, nasprotujemo pa zahtevam črne in barvne metalurgije, da bi zanju še dodatno združevali 6% od konvertibilnega deviznega priliva, kajti trdijo, da jim omenjenih 332 milijonov dolarjev ter 100% od sodeležbe pri izvozu ne zadošča.«

Povrnimo se na zasedaje skupščine ISEOT Jugoslavije, ki je zadnji dan januarja razpravljala in odločala o predlogih o posebnih oblikah reprodukcijskih povezav.

»Skupščina je spet začela z odločanjem o posebnih oblikah, naše stališče pa je bilo spet takšno kot prej, da mora ISEOT vsem oblikam, ne glede v kateri kompleks sodijo, odobriti status posebne oblike, če

seveda izpolnjujejo določene kriterije, nato pa naj se naprej povezujejo. Zaradi različnih stališč pa tudi zaradi naše intervencije, smo dokončno odločanje o posebnih oblikah, ki sodijo v metalni kompleks predložili na naslednjo skupščino.«

Črna gora in Srbija sta na-

Lado Drobež

knadno — prva ni prijavila nobene posebne oblike, druga pa le eno — dali pristanek še za štiri reprodukcijske povezave — za Uniles, INO, Slovenijapir in Eksportrvo tako, da je zdaj poleg Slovenijalesa, Šipada in Krivaje, skupno sedem takšnih povezav. Omenili ste, da bo lahko Iskra naredila izračun svojih družbeno-priznanih reprovotreb šele konec tega meseca, to je po podpisu sporazumov s črno in barvno metalurgijo. Kakšno razpolagalno pravico pa imamo zdaj v teh dveh mesecih leta 1985?

»Začasno, do 28. februarja, razpolaga Iskra s konvertibilnim deviznim prilivom v enakem odstotku kot lani ter z dvema dvanajstinama pravic do nakupa deviz.«

Razpis nagrad Iskre za leto 1985

Na osnovi 16. člena in v skladu s členi 3., 5., 11., 17. in 18. Pravilnika o nagradah in priznanjih Iskre (objavljen v glasilu Iskra št. 41 z dne 22. 10. 1985 objavljamo

r a z p i s

1. za eno »Glavno nagrado Iskre«, ki se podeli delavcu Iskre za

— dolgoletno ustvarjalno delo, ali
— vrhunske dosežke trajnega pomena, ki so odločilno prispevali k ureditvi družbeno-ekonomske vloge Iskre in k njenemu splošnemu ugledu v ožji in širši družbeni skupnosti,

2. za pet »Nagrada Iskre«, ki se podelijo posameznim delavcem Iskre, skupini delavcev Iskre in drugim fizičnim, oz. pravnim osebam za

— izjemne dosežke na posameznih področjih pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnih dejavnosti in
— pomembne dosežke na področju inovacij, trženja, gospodarjenja, razvoja organizacije, poslovanja, produktivnosti dela, kvalitete, oblikovanja izgrajevanja odnosa do dela, izgrajevanja odnosov med Iskro in zunanjimi institucijami ter na drugih pomembnih področjih v SOZD Iskra.
Kandidate za nagrade lahko predlagajo Komisiji za nagrade in priznanja Iskre:

- vsak delavec,
- samoupravni organi,
- družbenopolitične organizacije in
- poslovodni organi

Pisni predlog mora vsebovati:

- ime in naslov predlagatelja,
- priimek in ime, poklic kandidata(ov) ter dela in naloge, ki jih opravljajo, oz. firmo, ali ime domače, oz. tuje organizacije,
- predlog za vrsto nagrade (iz tč. 1 ali 2),
- vrsto, področje, obseg in uspeh dolgoletnega ustvarjalnega dela, ali vrhunske dosežke trajnega pomena (iz tč. 1),
- vrsto, področje, obseg in uspeh izjemnih, ali pomembnih dosežkov na posameznih področjih (iz tč. 2),
- obširno obrazložitev in utemeljitev s potrebnimi dokazili in
- družbenopolitično oceno kandidata(ov), če gre za domačo finančno osebo(e).

Podpisan predlog je treba dostaviti najpozneje do 30. aprila na naslov: SOZD Iskra, DSSS — Tajništvo samoupravnih organov, Ljubljana, Trg revolucije 3/12.

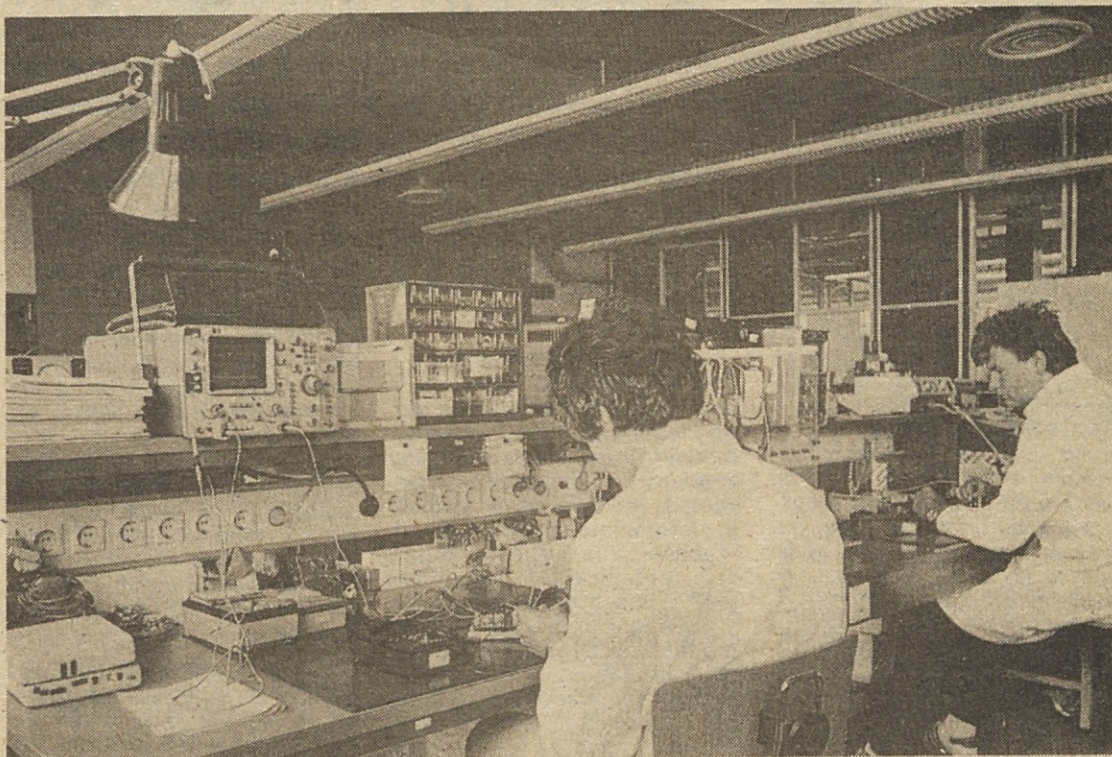
Komisija za nagrade in priznanja Iskre po postopku, določenem v pravilniku, oblikuje predlog o podelitvi nagrad, ki ga posreduje v dokončno odločitev delavskemu svetu SOZD Iskra, najpozneje do 1. junija.

Nagrade slavnostno podeli predsednik DS SOZD Iskra na proslavi dneva Iskre — dneva borca.

Predlog srednjeročnega načrta razvoja serviserjev

Servisiranje vseh proizvodnih programov, ki so jih Iskrini serviserji vzdrževali že doslej, ob hkratnem spremljanju vseh novosti in pa razširitev servisnih posegov tudi na tiste programe, oz. programske usmeritve, za katere so upravičeno prepričani, da bi jih lahko v prihodnje servisirali, s tem pa Iskrinim proizvodnim organizacijam omogočili, da bi res vse svoje moči usmerile v razvoj in proizvodnjo.

Le s sodobnimi napravami je moč kakovostno servisirati

V Iskri Commerce te dni intenzivno pripravljajo in dopolnjujejo predloge srednjeročnih načrtov celotne delovne organizacije in pa posameznih temeljnih organizacij. Njihove načrte bomo v našem tedniku predstavili. Najprej smo obiskali serviserje, ki so predlog načrta že izdelali, v drugi polovici februarja, torej te dni pa se bodo s proizvodnimi organizacijami že začeli dogovarjati o možnostih konkretizacije teh predlaganih načrtov.

Med pripravami za izdelavo predloga srednjeročnega načrta so v TOZD Servis najprej izdelali analizo izvajanja dosežanega petletnega načrta, jo podrobno preučili, seveda pa

so pri načrtovanju upoštevali tudi razvojne možnosti Iskre do leta 1990 in tudi do leta 2000. V skladu s tem, se želijo serviserji pridružiti Iskrinim prizadevanjem za povečanje deleža naprav in sistemov v smislu reševanja kupčevih želja, nadalje prizadevanjem za še večjo Iskrino usmeritev na tuja tržišča, kar bo terjalo tudi večjo storitveno angažiranost, nikakor pa nočejo zaostajati tudi za prizadevanji proizvodnje za izboljšanje kakovosti, to pa pomeni, da se bodo serviserji trudili še za izboljšanje svojih storitev.

»Obstoječe in načrtovane programe bo Servis v prihodnjih petih letih vzdrževal v nespremenjeni servisni mreži lastnih delavnic,« poudarja direktor TOZD Servis Miro Stegnar, »saj smo prepričani, da imamo trenutno dovolj servisov in da so dobro prostorsko razporejeni. Vso pozornost pa bomo morali nameniti v tem obdobju izboljševanju kadrovske strukture ter boljši opremljenosti in tehnologiji dela.« Na žalost še naprej ostaja odprto vprašanje prostorov beogradskega servisa in to zaradi pomanjkanja denarja.

Predlog načrta podrobno govori o možnostih servisiranja proizvodnih programov doma in vseh Iskrinim delovnih organizacij. Serviserji se želijo

usmeriti zlasti v osvajanje novih proizvodnih programov in pa izvajanje zahtevnejših storitev, v načrtu pa niso pozabili tudi na »tradicionalni« problem preskrbe z rezervnimi deli in pa racionalnejšo pokritost terena, kot oni temu pravijo. Pomemben del načrta je tudi servisiranje vtičnih enot v lastnih repair centrih — slovensko bi jim lahko lepo rekli centri za obnavljanje — in pa industrijsko remontiranje pomembnejših sestavnih delov za posamezne izdelke. Ob tem ne bo odveč podatek, da v dogovoru s kranjsko Telematiko že servisirajo vtične enote za hišno telefonijo, za DO Električna ročna orodja pa so npr. samo lani, prav tako v Rožni dolini, izdelali približno 250.000 rotorjev.

Kot smo že zapisali, so tudi preskrbljenosti jugoslovanskega tržišča z rezervnimi deli namenili v predlogu načrta vso pozornost. Iskrinim tovarnam predlagajo, da Servis prevzame to odgovorno nalogo, saj menijo, da bi bilo to mnogo racionalnejše za vso Iskro, hkrati pa bi lahko imeli tako na jugoslovanskem tržišču enotno politiko preskrbe z rezervnimi deli.

V zvezi z Iskrino izvozno usmeritvijo, v Servisu poudarjajo, da bodo vse naprave in sistemi, ki jih želi Iskra izvažati, potrebovali kakovostno ser-

visno podporo. Z usposodobitvijo serviserjev za nekatera od teh del — večino že opravljajo — bi razbremenili kadre iz neposredne proizvodnje.

Pomemben del srednjeročnega načrta serviserjev je tudi investicijska politika. Omenili smo že, da novih servisov v tem obdobju ne nameravajo odpirati, da pa bodo, kot je dejal direktor Stegnar, vse sile usmerili v posodobitev tehnoloških postopkov servisiranja in pa industrijski remont. V okviru Iskre Commerce bo Servis sodeloval tudi pri investiranju v informacijski sistem, saj brez njega ne vidijo nadaljnjih možnosti za izboljševanje racionalne porabe sredstev. V okviru IC bodo sodelovali tudi pri ureditvi načrta za izgradnjo centralnega skladišča.

Srednjeročnega načrta serviserji seveda ne bi mogli urediti brez ustreznih kadrov. Zlasti nameravajo izboljšati kadrovsko strukturo in sicer z došolanjem sedanjih kadrov, štipendiranjem in zaposlovanjem.

Predlog serviserjev za delo do leta 1990 je torej pripravljen. Mnogo bo zdaj odvisno tudi od Iskrinim proizvodnih delovnih organizacij, želja nas vseh pa je seveda ta, da čez slabih 6 let ne bi več pisali o servisu kot pastorku v Iskri...

Lado Drobež

Direktor TOZD Servis Miro Stegnar

Mi, vsakdanji telefonisti

Ste že bili kdaj v telefonski centrali PPC v Ljubljani? Še ne! Prav in tudi ne hodite tja! Na vratih sicer piše »vstop strogo prepovedan«, vendar se tam ne bojijo, da bi jim kaj odnesli. Mir potrebujejo za povezave pogovorov, ki se vedno znova začenjajo z — Iskra, prosim, želite....

Poštarije in telefoniste združuje ista dejavnost, zato nemara tudi delujejo v podobnem okolju: v kletnih betonskih prostorih, ob stalni umetni svetlobi in klimi, ki včasih nekoliko ponori. Skupno 13 telefonistk, oz. telefonistov je v kleti, še 9 pa na drugih, manj obremenjenih krajih: v Kottnikovi ul., Stegnah 15 b, Avtomatiki, Zmaju, Šmartinski c., Marketingu in Topniški ul.

Za steno v drugih prostorih so naši monterji postavili centralo M 60, vrste crossbar s 15 krat 90 internimi priključki, oz. 60 dohodnimi in 60 odhodnimi linijami, pri čemer je 20 linij namenjenih za mednarodne in medkrajevne razgovore. Proputnost centrale, ki je vezana na RATC-rajonsko metaconto v Kulturnem domu IC, je velika, ker se lahko vsak deveti zaposleni v PPC teoretično hkrati pogovarja prek javnega telefonskega omrežja, da pri tem notranje telefonske povezave niti ne omenimo. Mimo tega ima PPC še vrsto direktnih telefonskih priključkov z obračunavanjem impulzov neposredno v javni telefonski centrali. Vse to poprečnemu uporabniku telefona, bodisi zunanjemu, bodisi notranjemu po večini ni dovolj, da ne bi

godrnjal ob vsaki izgubljeni sekundi in se pritoževal, da telefonistke v centrali med delom dremajo. V resnici je položaj precej drugačen.

Računalnik dodeli dohodne linije posameznim tablojem v centrali in opozori telefoniste z rdečimi signali. Telefonisti usmerjajo zveze, drugo za drugo, vendar ne vseh naenkrat. Pravijo, da nekako do 9. poteka promet normalno; potem pa se »zabaše«. V hiši je 993 telefonskih priključkov, usmerjenih prek domače centrale, vendar v nobenem primeru ne moremo telefonirati vsi hkrati. Če je obremenitev v rajonski centrali prevelika, metacontin računalnik preprosto izključi ves promet. Ogluši za vse. Samo v lanskem decembru je bilo osem prekinitev od treh do pet minut. V teh primerih je »zadremal« računalnik.

Lani decembra smo »natelefonirali« za 2,51 milijonov dinarjev stroškov samo s prometom, ki so ga posredovali telefonisti, oz. povezava z nič na številčnici. Stroški so bili dejansko še večji, ker ni zajet promet z direktnimi priključki. Invest servis tod nima pregleda.

Telefonisti pravijo, da je največja težava pri iskanju naših sodelavcev v PPC, ki jih kličejo od zunaj. Približno 300 internih številki si z vajo zapomni vsak telefonist, druge morajo poiskati v seznamu. To pa nekaj časa traja, medtem drugi pri »telefonskih vratih« čakajo na zvezo.

V naši stolpnici je izredno priljubljeno preseljevanje. Iz nadstropja v nadstropje, iz sobe v sobo. »Poglejte« in mi mole pod nos, »letos je izšel novi seznam internih telefonskih številki in že je kup sprememb.«

Glede seznama se bo sedaj obrnilo na bolje. Invest servis bo zasledoval spremembe na AOP računalniku. Informacijski številki 111 bodo receptorke posredovale sproti vse spremembe, telefonist pa naprej v računalnik. Seznam bo tako vedno »svež« in skoraj popoln, ker bodo pri spremembah upoštevali tudi na novo sprejete in odšle sodelavce. Hkrati bo 50 v hiši že instaliranih terminalov IC — do konca leta pa naj bi jih bilo že 100 — dobivalo vse te in podobne informacije na zaslone.

Mednarodni promet poteka v celoti prek naše centrale, ki ga

posreduje poseben telefonist. Stroški za te razgovore so nanesli lani v decembru 1,10 milijonov dinarjev. Od decembra so ti razgovori spet dražji, trminutni z New Yorkom 1.434 dinarjev, vsaka nadaljnja minuta pa 478 dinarjev. Razgovori po teh dolgih linijah so ponekod odločno predolgi. Trajajo celo po pol ure, kot da bi bili nekateri ljudje med nami nepismeni!

Telefonist Srečko Ambrož posreduje iz centrale tudi informacije. Teh je kar precej, ker se mnogim ne ljubi pogledati v telefonske imenike. Po glasu pozna celo posameznike, ki si ne zabeležijo določenih številki, čeprav jih stalno rabijo. Srečko pa posreduje poleg informacij v hiši še informacije za zunanje zveze in v celoti tudi mednarodne linije. Dovolj dela ima za dva stara milijona na mesec in lahko bi to upoštevali.

Telefon je torej res odlična iznajdba, vendar jo v današnjem času tudi krepko izrabljamo, predvsem na račun Iskre. Zasebnih razgovorov je veliko, preveč, če odmislimo tiste neslužbene primere, ki so utemeljeni. Ne prisluškuje nihče, vendar je že po šepetajočem glasu jasno, da gre za zasebni pogovor. Novični telefonski avtomati bi zanesljivo zmanjšali število razgovorov s službenimi aparati.

Marjan Kralj

Dobri lanski poslovni uspehi — vzpodbuda za letošnje leto

Janez Škrinjar je direktor TOZD Energetski kondenzatorji v DO Kondenzatorji Semič. V razgovoru o poslovanju njihove TOZD v lanskem letu nam je na začetku dejal, da lahko njihovo poslovanje v letu 1984 ocenimo kot dobro, predvsem še, če upoštevamo vse gospodarske težave, ki so jih pestile med letom in tudi še poprej.

Po njegovih besedah je lani proizvodnja potekala pri njih v glavnem nemoteno, kar je moč razbrati iz porasta proizvodnje, oz. dviga storilnosti. Čeprav niso dosegli 100% lanskega plana proizvodnje, temveč samo 88%, je bila lani proizvodnja za 30% večja kot leta 1983, kar je vsekakor lep dosežek, ki gre predvsem na račun redne oskrbe z reprodukcijskim materialom in boljšega izkoristka delovnega časa. Tako je bila lani rast proizvodnje pri njih nad povprečjem rasti, tako v njihovi DO, kot tudi drugod in je znašala 5,6%.

Lani so v TOZD uresničili izvoz v višini 786.622 dolarjev, od tega so za 776.872 dolarjev izvozili na konvertibilna tržišča, medtem ko so na klirinška tržišča izvozili samo za 9.750 dolarjev blaga. Tako je po treh letih upadanja izvoz na konvertibilno območje spet porastel in je bil lani za 2,5% večji kot v letu 1983. Vendar pa so plan izvoza kljub temu dosegli le 75%, kar je posledica izpada nekaterih naročil. Pri tem pa je vzpodbudno, da so se jim začela odpirati nova tržišča, kot Madžarska in Italija.

Vendar pa bodo morali pri tem zmanjšati stroške izdelave kondenzatorjev za 20 do 30% ob podobni kvaliteti, kot sedaj, če bodo hoteli povečati izvoz, ki je seveda nujen.

Lani so s konvertibilnega območja uvozili za 1.099.000 dolarjev reprodukcijskega materiala, kar je bilo za 2% več kot leta 1983. Za 271.000 dolarjev repromateriala so uvozili s klirinškega območja, vendar pa so začeli uporabljati tudi domači polipropilen iz Loznice in domače zalivko poliuretan. Reprodukcijski material, ki ga kupujejo na domačem tržišču vsekakor pomeni lep dosežek njihove tehnologije, finančno pa bo predstavljal vsekakor nekaj sto tisoč dolarjev manj uvoza.

Ko je Janez Škrinjar spregovoril o področju kvalitete njihovih izdelkov, je poudaril, da ga še kar zadovoljivo obvladujejo, saj številke izmeta kažejo, da iz meseca v mesec ni velikih nihanj in tudi odstotek izmeta ni velik, saj je bil lani najmanjši v zadnjih desetih letih.

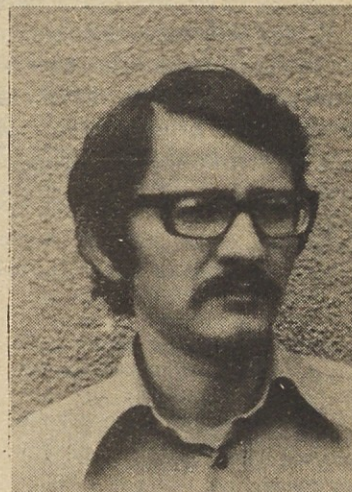
Prav tako je bilo poudarjeno, da imajo v TOZD Energetski konde-

nzatorji daleč najboljši izkoristek delovnega časa v zadnjih štirih letih, to pa je vsekakor rezultat dobre oskrbe z materiali, boljše opremljenosti s stroji in tudi boljšega stimuliranja pri delu. Vendar pa si morajo še naprej prizadevati, da bi vpeljali še učinkovitejše nagrajevanje po delu.

Lani so dosegli velik uspeh tudi z uvajanjem nove tehnologije v proizvodnjo, predvsem z zamenjavo papirnih kondenzatorjev s polipropilenskimi kondenzatorji, kar jim je omogočilo, da so s 1. februarjem prenehali uporabljati pyralen, ki jim je zadnje časa povzročal nemalo težav.

Še vedno pa beležijo najmanjše uspehe pri dobavi potrebne opreme. Od načrtovanih 9 milijard novih dinarjev vrednosti nove opreme so lani uresničili komaj polovico načrta, kar pa je sicer mnogo več kot v minulih letih. Zato se je stanje na tem, izredno pomembnem področju lani že znatno izboljšalo.

Za vse našteje uspehe je bilo potrebno v letu 1984 vložiti veliko truda. In ker je bil celoten kolektiv

Janez Škrinjar: Lani smo dosegli velik uspeh z uvajanjem nove tehnologije v proizvodnjo.

pripravljen vse to storiti, so seveda lanskeletni rezultati tudi dobri. Pogosto je bilo zato lani potrebno delati tudi ponoči in je kolektiv vsekakor položil ta težavni izpit z odličnim uspehom, o čemer najbolje pričajo lanskeletni rezultati poslovanja samega. Zato ni optimizem za letos nič manj upravičen in TOZD Energetski kondenzatorji lahko letos pričakuje samo ugodne in ustrezne poslovne rezultate.

D. Ž.

Gradnja Šolskega centra Iskre dobro napreduje

Gradnja nadomestne gradnje šolskega centra dobro napreduje, kljub problemom, ki so se pojavili zaradi podražitev in gradnje dodatnih komunalnih naprav, vodovoda, ceste in telefona. Do konca marca bodo dokončno izdelali

večino delavnic, objekt pa bo pripravljen za vselitev ob zaključku tekočega šolskega leta.

Komisija za gradnjo šolskega centra je menila, da je vsebinsko in časovno najbolj ustrezen rok za slavnostno otvoritev praznik obči-

ne Kranj — 1. avgust. Zgraditev sodobnega centra za elektro in kovinsko stroko, z zmogljivostjo 1.500 učencev, bo najlepše darilo učencem, pedagogom in občanom Kranja. Območje Gorenjske bo tako pridobilo izobraževalni center,

ki bo zagotavljal strokovno usposabljanje delavcev, ki jih sedaj še najbolj primanjkuje.

V sedanji stopnji gradnje ostaja najpomembnejše vprašanje oprema centra. Brez nje šola učencem ne more nuditi strokovnega znanja, ki ga bodo potrebovali pri bodočem delu. Šolski center daje tudi ustrezno število absolventov, ki nadaljujejo šolanje na visokih šolah in fakultetah, kar je še posebno velikega pomena zaradi pomanjkanja visokoizobraženih kadrov tehničnih usmeritev.

Pri opremljanju centra lahko veliko prispevajo delovne organizacije Iskre, ki izdelujejo tovrstno opremo. Njihova oprema v centru, ki bo neke vrste ogledni izobraževalni objekt, bo najboljša reklama za plasma izdelkov. Nekatere delovne organizacije so že zagotovile nekaj izdelkov. Poleg delovnih organizacij Iskre iz Kranja bo najpomembnejši prispevek Iskre Delta, s katero teče dogovor za prispevanje računalnika. Šolski center bo v naslednjih dneh prosil za pomoč tudi druge delovne organizacije in upamo, da ne zaman.

Nace Pavlin

Pouk v Šolskem centru Iskra.

S sondo prodreti na domači trg

V TOZD Keramika so v svoj široki spekter proizvodnega programa tehnične keramike lani uvrstili še temperaturno sondo, imenovano tudi potopno temperaturno tipalo. Gre torej za nov izdelek, razvit v lastnem razvojnem oddelku, z delno pomočjo zunanjih sodelavcev, ki so prispevali tehnologijo varjenja. Za večjo proizvodnjo morajo pridobiti še ustrezne strokovnjake, predvsem strojne smeri. Upajo pa, da bo k razrešitvi problema pripomogla tudi investicija v nove prostore in opremo, ki bo predvidoma realizirana v maju.

Glavni konstruktor temperaturne sonde, Velimir Babič, dipl. ing. strojništva, je povedal, da so se za osvojitve tehnologije sonde odločili zato, ker v Jugoslaviji doslej še ni bilo proizvajalca in ker potrebe našega tržišča znašajo okoli 1,5 milijona kosov letno. Zaenkrat je Keramika sposobna izdelovati 500.000 teh izdelkov na leto, večja proizvodnja bo omogočena s povečanim izvozom delov in elementov za sondo. Obseg proizvodnje pa bi še lahko povečali ob ustreznih prostorskih zmogljivostih, ki pa bodo, kot smo že omenili, že letos zagotovljene.

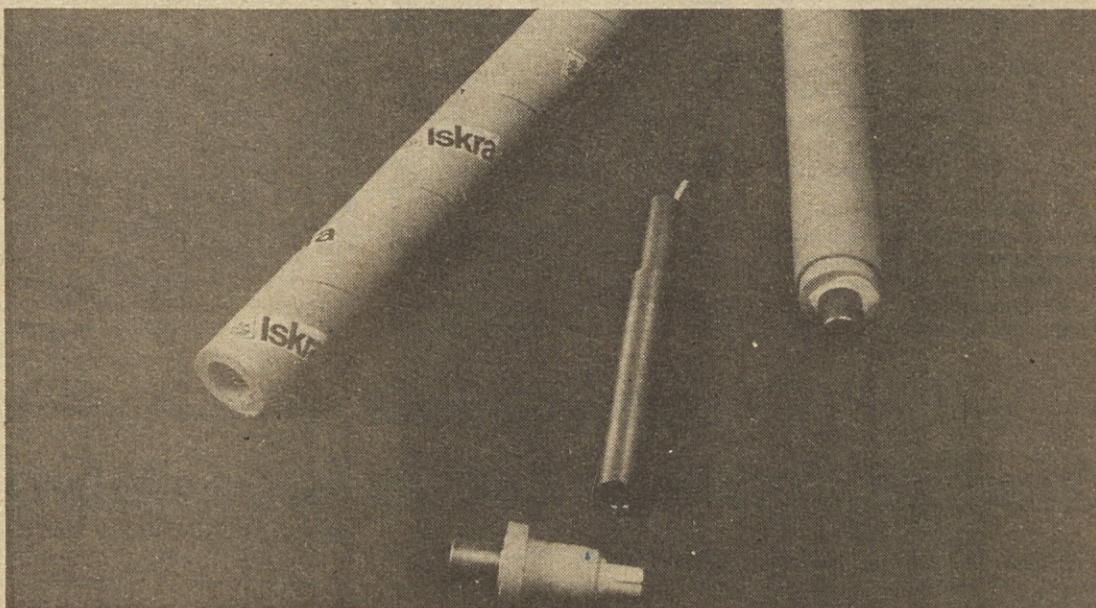
Temperaturna sonda se uporablja za merjenje temperature v železarski industriji pri izdelavi in rafinaciji jekla ter v livarski industriji, z ugotavljanjem temperature litine pred ulitjem v kalupe. Proizvodni postopek izdelave sonde se začne z izdelavo termopara — to je temperaturno tipalo iz platinaste žice, debeline 0,076 mm, ki so jo zaradi zahtevne tehnologije prisiljeni uvažati in kompenzacijskih vodov iz bakra. Naslednji korak predstavlja vlaganje termopara v plastični nosilec in zaščitno cevko. Ta sklop vložijo v keramično ohišje, ki mora zdržati temperaturo do 1800° C — 10 sekund. S tem dobijo kompletno temperaturno glavo, ali sondo, ki jo vtisnejo v kartonski tulec poljubne dolžine, ki

ima funkcijo zaščite priključnega konektorja in je povezana z merilnim instrumentom. Kartonski tulec je zelo uspešno razvila Kartonažna tovarna iz Ljubljane, s katero sodelujejo še na drugih področjih. Namerjajo namreč razvoj kompletnega potrošnega merilnega materiala za potrebe železarske industrije. Temperaturna sonda je le prvi člen v razvoju in najbolj enostavna, naslednje bodo bolj zahtevne, ker

bodo merile več komponent hkrati. Perspektive za bodoče so torej obetajoče, če bomo le prebrodili nekatere težave, ki smo jih že nakazali. Predvsem pa je pomembno zagotavljanje kontinuirane kvalitete. Potrošniki, ki so doslej te izdelke uvažali, so vajeni ameriških standardov (Electro Nitte). Treba bo torej pridobiti zaupanje bodočih kupcev in to tudi glede rokov in cen. Po besedah Alojzija Češno-

varja, dipl. ing. kemije, ki se ukvarja s tržnimi vidiki, je stekla dovolj obsežna akcija, da bi prepričali domače kupce v racionalnost nabave domačih sond. Zaenkrat kupujejo poskusne serije, ker je težko prekiniti ustaljene odnose s tujimi dobavitelji. V Keramiki se trudijo, da bi dosegli čimboljšo kvaliteto svojih izdelkov, kar pa je vezano predvsem na velike količine, pri katerih je edino možno doseči enakomerno kvaliteto. Zato so si za cilj naložili pokrivanje celotnega jugoslovanskega tržišča. Vzpostavljeno sodelovanje z nekaterimi največjimi našimi železarnami, ki so že s testiranjem potrdile ustrezno kakovost temperaturne sonde, kaže na to, da so na pravi poti.

I. S.

Potujoča knjižnica

V Avtoelektriki so lani prebrali 3606 knjig

Slovenski kulturni praznik 8. februar je najlepša priložnost za obračun in vpogled na kulturno raven delavcev v preteklem letu. Tokrat se bomo nekoliko dlje pomudili pri potujoči knjižnici France Bevk Nova Gorica, saj njihov potujoči bibliobus obišče dvakrat mesečno skoraj vse novogoriške delovne organizacije, med njimi seveda tudi našo Avtoelektriko. In prav knjiga, ena izmed najlepših kulturnih dobrin, je v polni meri zaživela tudi med delavci te delovne organizacije.

V naše uredništvo smo namreč dobili statistične podatke o izposoji knjig delavcem Avtoelektrike v preteklem letu. Ti podatki so izredno ohrabrujoči in že sedaj lahko zapišemo, da so najlepši prispevek delavk in delavcev Avtoelektrike h praznovanju kulturnega praznika. Pri izposoji knjig so daleč v samem vrhu, v primerjavi z delavci iz ostalih delovnih organizacij na Goriškem, hkrati pa moramo povedati, da razpolagamo s podatki le za TOZD in DSSS s sedežem v Šempetru.

In kakšna zvrst literature je najbolj zanimala zaposlene v Avtoelektriki? Najrajši so posegali po tujem leposlovju, saj so si teh knjig sposodili 683, na tretjem mestu je slovensko leposlovje 245, nato uporabne vede 205, umetnost 152 knjig, zgodovina 134 knjig, biografije 88, družbene vede in filozofija po 55 knjig, medicina 59 sposojenih knjig itd.

Zanimiv je tudi podatek, da je vseh vpisanih v potujočo knjižnico kar 500, od dva tisoč, kolikor je zaposlenih v Šempetru, v lanskem letu pa se je na novo vpisalo 43 delavcev. In kot smo že v naslovu zapisali, skupaj so si delavke in delavci lani sposodili kar 3606 knjig. To je vsekakor lep kulturni dosežek s prijetnim odmevom, žal pa premalo razširjen med mladino. Zato naj bo skrb kulturnih animatorjev v Avtoelektriki, razširiti lepo slovensko pisano besedo tudi med mlade sodelavke in sodelavce. Tako bo prispevek k bogatitvi duševnega utripa še večji.

Marko Rakušček

Televizor, monitor, ali oboje?

Na vprašanje našega štipendista Boža iz Kranja, ki ga zanima možnost uporabe prenosnega črnobelega TV sprejemnika »Trim« kot monitorja za hišni računalnik (HR — 84, ki ga ne izdeluje Iskra Delta, temveč Iskra Široka potrošnja, TOZD Tovarna TV sprejemnikov Pržan), smo pripravili nekoliko širši odgovor. Z naraščanjem popularnosti hišnih, oz. osebnih mikroračunalnikov narašča tudi povpraševanje po ustreznih perifernih enotah, kamor sodi tudi prikazovalnik (monitor). Najugodnejše razmerje med možnostjo nabave, ceno in vsemi dejavniki, ki vplivajo na odločitev o nakupu, se ponuja z malimi televizorji, ki so v tej, ali drugačni obliki prikladni za uporabo, bodisi v mikroračunalnikovi okolici, ali kot običajni TV sprejemniki. Ponudba Iskrinega proizvajalca teh aparatov — Tovarne TV sprejemnikov na Pržanu — je dovolj široka, da v dobršni meri ustreza tako »hackerjem«, ali tistim, ki se šele učijo računalništva. Pa nič manj tudi tistim, ki si želijo na enem zaslonu ogledovati možnosti, ki jih ponuja mikroračunalnik, kot tudi spored katerekoli (dosegljive) TV mreže.

Kaj torej na Pržanu izdelujejo? Med prenosnimi TV sprejemniki, ki jih v pismu omenja naš bralec, sta na voljo dve izvedbi. »TRIM« je najmanjši prenosni črno beli TV sprejemnik z ekranom diagonale 31 cm. Nekoliko večji sprejemnik z oznako »JASNA« ima ekran z diagonalo 44 cm. Tako se imenujeta sprejemnika, ki sta predvidena zgolj za spremljanje TV sporedov in nista opremljena s posebnim video vhodom (za poseben priključek hišnega računalnika). Seveda je tudi nanju mogoče brez težav prek antenskega vhoda priključiti mikroračunalnik, izbrati na kanalniku us-

trezen kanal in si ogledovati delovanje »mislečega« aparata. Cena najmanjšega televizorja (TRIM) je 39.196,00 din, JASNA pa velja v maloprodaji 44.812,50 din.

Mirnejša slika na ekranu, manj boleče oči pri daljšem gledanju — to pa so prednosti, ki jih ponujata predelani verziji obeh malih sprejemnikov. Prilagojeni sta za uporabo, bodisi kot običajen TV sprejemnik, lahko pa služita tudi kot prikazovalnik za mikroračunalnik. V tem primeru sta aparata nekaj dražja; tako predelan TRIM velja v maloprodaji 46.984,30 dinarjev, JASNA pa 53.775,00 dinarjev.

Hišni računalnik HR — 84, ki ga izdelujejo na Pržanu, je izdelan v dveh izvedbah, ena je izvedba z vgrajenim modulatorjem, obstaja pa tudi brez modulatorja. Za prikazovanje na monitorju z video vhodom vgrajen modulator ni potreben, vendar pa delovanje takega HR — 84 ni možno na običajnem TV sprejemniku brez posebnega video vhoda. HR — 84, ki ima vgrajen modulator, je možno priključiti prek antenskega vhoda na katerikoli TV sprejemnik. Resda pa v tem primeru slika ni enakovredna tisti, ki jo omogoča posebej prirejen monitor.

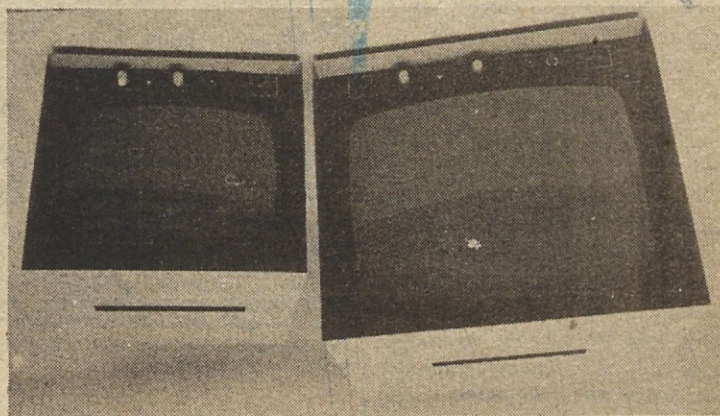
Najboljša rešitev za lastnike osebnih računalnikov pa je prav zanje izdelan monitor, ki je v dveh izvedbah naprodaj v tovarni na Pržanu. Manjši ima ekran diagonale 31 cm, večji pa je opremljen z zaslonom diagonale 44 cm. Oba monitorja sta opremljena z elektronikom, ki zagotavlja (prek video vhoda) mirno, stabilno sliko in ne utruja pri daljšem gledanju.

Seveda sprejem TV programov na teh aparatih ni več možen, zato jih tudi ni potrebno registrirati pri RTV. Oba monitorja prikazujeta črno belo sliko. In cene? Manjši prikazovalnik stane 53.775,00 dinarjev, večji pa 62.140,00 dinarjev. Cene so maloprodajne z vključenim prometnim davkom, oba apa-

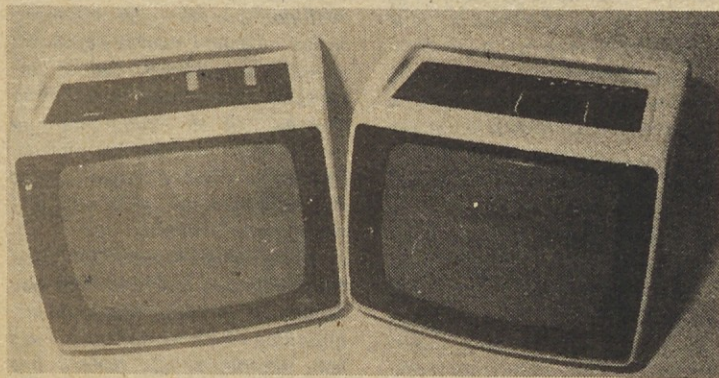
rata pa je mogoče nabaviti izključno v tovarni na Pržanu.

V tovarni se je možno dogovoriti tudi za ustrezno predelavo barvnih TV sprejemnikov, ki jih na posebno zahtevo lahko opremijo z dodatno elektronikom in video vhodom. Vendar pa opravljajo te posege le na osnovi posebnih naročil in takih aparatov ni v serijski proizvodnji. Za morebitne želje v zvezi s takimi možnostmi pa pokličite v tovarno po telefonu 061/52-161, poiščite tovariša Veselka Puca. Tam boste dobili tudi potrebne informacije v zvezi s profesionalnimi monitorji v kovinskih ohišjih, ki so tudi del proizvodnega programa te temeljne organizacije.

SF

Monitorji, ki jih izdelujejo na Pržanu za profesionalno uporabo: v prvi vrsti so namenjeni za uporabo v TV zaprtega kroga, pa tudi kot računalniški monitorji z visoko kakovostjo slike. Izdelujejo jih v kovinskih ohišjih z ekrani velikosti 31 in 44 cm.

TV sprejemnik TRIM (desni) in monitor (levi), prilagojen za uporabo z računalnikom HR — 84.

Popravek

V 5. številki glašila Iskra smo v obvestilih pod naslovom »Višina povračil stroškov za opravljanje določenih del in nalog« pod 3. točko — kilometrino v prvi alineji — za 15.000 km letno pomotoma objavili višino povračila v znesku 24,40 din/km. Pravilen znesek je 23,40 din/km. Za storjeno napako se opravičujemo.

Uredništvo

Folklorna skupina v Iskri

Ples, ples in ples...

Zakaj plešemo? Lepo nam je. Smo med veselimi ljudmi. Mladi smo. Po letih in srcih.

Tudi mi, ki sedimo pred televizorji ali v dvorani, in imamo že otrdele sklepe, se veselimo, ko jih gledamo. Če je folklorni ples, smo še bolj navdušeni, ker je to spomin na preteklost, na naše prednike.

V Iskri vodi folklorno skupino Marija Šenk. Povprašali smo jo o njihovem delu, ki dopolnjuje zaposlitev.

Koliko časa se mladi družite v plesu?

Folklorna skupina Iskra deluje že sedmo leto.

Koliko? Kdo je z vami?

Naša skupina šteje petdeset članov, vendar nismo samo plesalci. Brez godbenikov ni plesa. Zato imamo dve harmoniki, dva klarineta, bariton, trobento.

Res je, da v plesni skupini rajši sodelujejo dekleta. To je menda tudi v drugih skupinah. Moram pa reči, da kljub temu premoremo polovico fantov. Torej smo vsi v parih.

Vemo, da noše niso poceni. Kako je pri vas v zvezi s tem?

Res. Noše so zelo drage. Toda v trgovinah jih ni. Zato jih moramo naročiti pri šiviljah in krojačih. A zgodi se, da ne moremo kupiti zdaj tega, zdaj onega in se vse zavleče. Pa... malo jih je, ki bi znali šivati noše.

DO Iskra nam omogoča nakup noš in zato se še posebej trudimo, da z nastopi kaj prihranimo.

Imamo posebnega gospodarja, ki skrbi za noše in ostalo garderobo. Vse hranimo v Iskrinem domu v Kranju. Imamo gorenjske, goričke in primorske noše.

Imate prostor za vaje?

Vadimo v osnovni šoli Josip Broz Tito v Predosljah, kjer smo naši gostoljubne ljudi in se prijetno počutimo.

Ali veliko nastopate?

Da, doma, po domovini in onkraj naših meja. Nastopamo na različnih proslavah, za DO, v krajevnih skupnostih, na folklornih revijah, festivalih...

Naš ples so videli na Ohridu, v Đakovu, Rešetarih, v Daruvaru, Semiču, Nikšiču, Železni kaplji v Avstriji, itd...

Leta 1983 smo zastopali Jugoslavijo na Sredozemskem festivalu »Srebrni mlin« na Siciliji v Italiji. Za vse nas je bilo to enkratno

doživetje, hkrati pa velika odgovornost.

Dobili smo tudi malo Prešernovo plaketo, ki nam veliko pomeni, saj tako vemo, da naš trud le ni bil zaman in ne napor, ki ga vlagamo v to zvrst naše kulturne dediščine.

Ali imate kakšne težave kot voditeljica skupine?

Kot predsednica folklorne skupine moram reševati najrazličnejše zadeve, tako glede nabave noš, administracije, pošiljanja ponudb, javljanj na pozive, čestitk in še česa.

Posebna težava je bila z glasbeniki in nabavo glasbil. V taki skupini težko sodelujejo dobri glasbeniki, a menim da jih mi sedaj imamo, četudi so še zelo mladi. S pomočjo mentorja bodo gotovo pokazali kaj zmorejo.

Ali vam je kaj posebno všeč?

Sama se ne vidim v luči neke vo-

diteljice, četudi sem res predsednica skupine. Brez pomoči drugih članov vsega dela ne bi zmogla. Všeč mi je prav to tovariško sodelovanje in medsebojna pomoč pri reševanju tekočih zadev.

V naši skupini so ljudje, ki radi delajo in skupno se trudimo, da bi naša folklorna skupina ponosno nosila svoje ime.

Ali vas delo polno zaposluje?

Za vsak konjiček je potreben prosti čas. Sama imam družino, folkloro in študij ob delu. Vse to zvrstim v razpoložljive ure in tako mi ne ostane prav nič več časa. Seveda velja podobno za druge člane skupine.

Zakaj mladi radi sodelujejo v skupini?

V malokateri skupini je tovarištvo in složnost tako močna kot v naši. Ni razlik med mladimi plesalci—začetniki in onimi, ki plešejo že več let. Dobro se razumemo, znamo se poveseliti in uspešno odpravljamo tudi težave. Vsak plesalec namreč natanko spozna običaje in plese naših babic in dedov in ve, kaj predstavljajo.

Vsekakor je največje zadovoljstvo nastop pred gledalci, največja nagrada pa aplavz ob koncu prireditve in veseli obrazi v dvorani.

Načrti?

Seveda. Veliko načrtov imamo in mislimo, da je tako prav. V letošnji sezoni se bomo naučili več novih makedonskih plesov. Četudi mislim, da smo že močna folklorna skupina, pa si vendar moramo vnaprej najti svoj prostor tudi na festivalih. Tam želimo poleg slovenskih plesov pokazati tudi druge, jugoslovanske.

Ob koncu naj povsem še to, da si člani Iskrine folklorne skupine želimo, da bi ljudje vedeli, da delamo in da hočemo kaj doseči in s tem, seveda, želimo ponesti ime Iskre tudi v folklorni svet.

Proslava na predvečer kulturnega praznika v Tovarni elektromotorjev v Železnikih.

TOZD Elektromotorji, Železniki, na predvečer slovenskega kulturnega praznika

Z intimno prireditvijo ob otvoritvi del likovnikov in fotografov, ki se ljubiteljsko zbirajo v kulturnih skupinah Iskre v Železnikih, so tamkajšnji Iskraši počastili letošnji kulturni dan. Ob Prešernovi Zdravici, ki jo je doživeto zapel domači pevski zbor in ob priložnostnem nagovoru predsednika kulturne komisije Elektromotorjev Borisa Okorna, so delavci v svojih srcih podoživljali tisto, kar je skupno vsem Slovincem in kar ne bo izumrlo, dokler bo živel slovenski rod. S svojimi močmi so pokazali, da je slovenska kultura doma v slehernem kotičku slovenskega prostora in da za podoživljanje in prikazovanje lepega ni potrebno okolje iz belega marmorja; tudi to arniški hodniki lahko sevajo toplino.

V počastitev obletnice smrti velikega pesnika Franceta Prešerna so svoja dela predstavili likovniki Vladimir Polajnar, Snežna Thaler, Franc Rant, Lojze Tarfila, Jožica Rejc, Matevž Jenšterle, Stane Zgaga in Marko Kociper. Fotografije pa predstavljajo člani fotokluba Iskra Železniki Bogo in Roman Košir, Matej Galjot, Jože Tavčar, Zvone Pajntar, Andrej Čufer, Matevž Benedičič, Marko Thaler in Tone Markelj. Obe razstavi sta vredni ogleda, zato si jih oglejte, če vas pot zanese v Železnike!

SF

Z. V.

Niso nas pozabili!

Kako lep občutek ima človek, ko vidi, da te kolektiv, oz. tovarni niso pozabili tudi takrat, ko si upokojen. Taka zahvala velja tovarni polprevodnikov »Iskra« Trbovlje, ki se nas vedno spomni ob vsakem izletu, občnem zboru, dnevu žena in na koncu leta, ko smo povabljeni, pogoščeni in obdarjeni. Dobimo se spet skupaj in vidimo, da ni bil naš prispevek, ko smo bili še aktivni, pozabljen in, da nas še vedno cenijo ter nas obveščajo o uspehu in delu v tovarni. Zato smo vam vsi upokojenci tovarne polprevodnikov »Iskra« Trbovlje hvaležni.

V letu 1985 želimo vsem delavcem Tovarne polprevodnikov Trbovlje uspešno poslovanje in čimboljše delovne uspehe.

Upokojenci
Tovarne polprevodnikov
Iskra Trbovlje

Saj že veste, pa vendar...

Morda boste dobili darilo, ki vas res ne bo prav nič razveselilo. Dobro vzgojeni kot ste, tega seveda ne boste pokazali. Razveselila vas bo pozornost darovalca, ki je veliko bolj dragocena, kot darilo samo. Pa še to: moški ženski, pa če je še tako intimen, ne sme podariti perila, če hoče, da je njegovo obnašanje v skladu s bontonom. Praviloma sme pokloniti le svoji ženi, hčerki ali hčerkam. Univerzalno vedno ustrezno darilo pa je cvetje.

Črni vrh — Škofja Loka

Planinsko društvo Iskra bo priredilo v soboto, 23. februarja izlet s Črnega vrha prek Ožbolta v Škofjo Loko. Dobili se bomo pod uro na ljubljanski železniški postaji ob 7. uri zjutraj in se odpeljali z rednim avtobusom ob 7.20 proti Polhovem Gradcu. Udeležencem priporočamo smučarske palice.

Izlet bo vodila Sonja Vilfan. Prijavite se pri Bredi Jančar, 572-331, int. 614.

ZAHVALA

ob tragični izgubi
moža in sina

ALOJZA in GREGORJA POTOČNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, sindikatu DO Telematika, TOZD Elementi in TOZD Števci za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in denarno pomoč

Nada Potočnik

Ob boleči izgubi
dragega očeta

se najlepše zahvaljujem svojim sodelavcem v Iskri Commerce Kranj, Izvozno skladišče, ČSS in iz Uvoznega sektorja Kranj za vso pozornost in pomoč

Lojze Križnar

ZAHVALA

Ob izgubi
mojega dragega očeta

FRANCA PAVLIČA

se iskreno zahvaljujem vodstvu, vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Keramika — VS in PK Keramike za ustna in pismena sožalja, za cvetje, denarno pomoč in številno spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoča
hčerka Nada Kopač
in vsi Pavličevi

Ob boleči izgubi
drage žene in mami

VERE PINTARIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem Tovarne stikal in ostalim znancem in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala tudi dr. Jožici Jeraj za izkazano razumevanje.

Posebno hvala za tako veliko spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala

mož Mirko, hčerka Majda
in sin Tomaž

Ob izgubi mojega
dobrega očeta

MATIJE PINTERIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD ZTS in ATC (proizvodnja hermetičnega kontaktnika) za izrečeno sožalje ter denarno pomoč

hčerka Rezka Porenta.

Ob mnogo prerani izgubi
našega moža,
atija in brata

JAKA BEŠTRA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v TOZD MKD in KK-ATC za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti

žena Lucija Bešter
s sinovoma in hčerko
ter sestra
Tončka Krišelj.

Ob boleči izgubi
drage mame

MARIJE POVŠNAR

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz DO Kibernetika, TOZD Števci za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in širokosrčno pomoč!

Marija Stojanoski
z družino.

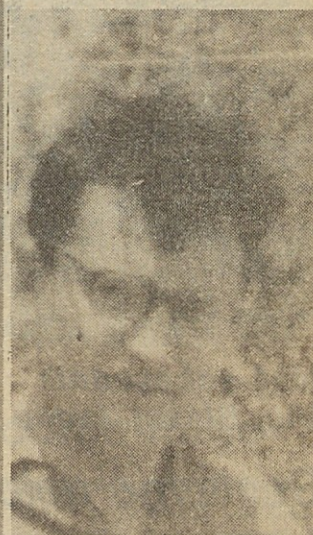
Ob nenadni in boleči
smrti našega očeta

MATIJE PINTARIČA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD TSD v oddelku duroplasti in TOZD Števci — v montaži števecov za izraze sožalja in denarno pomoč žalujoče hčerke:

Hiacinta Brezar z družino,
Milica Lavtar z družino, Ana
Kozoderović z družino.

V slovo Valentinu Jenku

V sončnem februarjem popoldnevu, ko sta kazalca časa za celoto urinega kroga prekoračila poldan, te je množica ljudi — sodelavcev, prijateljev in znancev pospremila do prostora poslednjega slovesa.

Toda tvoje življenje še ni prestopilo tiste meje, ki ne preseneča in si ne stavi vprašanja, čemu in kakó. Sredi delovnih in ustvarjalnih moči, te je neslutena in še do nedavna nepredvidena usodnost priklenila na posteljo. Vendar so tisti, ki so tedaj spregovarjali pogovorno besedo s teboj, začutili, koliko miru in tudi nekega upanja se je v prebliskih porajalo v tebi in v tvojem srcu.

Domala vsi, zlasti pa, tisti, ki so te osebno bliže poznali, vedo, da je tvoja narava pod videzom močnega in vitalnega moža, vsebovala humano čuteče bistvo dobrega preudarnega človeka.

Tako kot v vsakdanjih stikih z znanci in s prijatelji, si tudi v tvojem poslovnem okolju bil priljubljen, tako kot tehnični izvedenec, marljiv in vztrajen človek pa tudi kot oseba, ki je imela pravičen odnos do svojega odgovornega dela in kolektiva. Vsakomur si utegnil prisluhniti in mu biti v navsvet ter pomoč pri obveznih dolžnostih. Ne samo to, da si bil vreden in požrtvovalen v poklicu, pomagal si sodelavcu celo pri njegovem fizičnem delu.

S teboj, dragi Tine, ki si prezgodaj prestopil zenit svojega življenja med nami, ozirajočimi se za teboj, se je Iskra—Avtomatika, Ljubljana, Savska c. 3, s številno udeležbo poslovila od vzglednega, prizadevnega sodelavca in dobrega tovariša.

Najbližjim svojcem — družini, ženi, materi in sorodnikom, to pot v skupnem imenu, izrekamo naše sožalje,

R. M.

Naših štirideset let

Piše: **Dušan Željeznov**

Naš sobesednik ing. Slavoj Jenko

Sestavne dele bomo izdelovali sami

(Nadaljevanje)

»Omenil sem že,« je nadaljeval svojo pripoved naš sobesednik, »da me je Rudi Jančar tako rekoč s ceste pobral v svoj novi Inštitut za elektrozeve. Rudi Jančar je bil namreč kot partizan in organizator partizanskih radijskih delavnic tesno povezan z Borisom Kidričem. In prav s Kidričem sta namreč prišla na idejo, spričo prenašanja poročil celotne jugoslovanske industrije v Beograd na centralno mesto so namreč nastale nepopisne težave pri prenosu poročil po telefonskih in telegrafskih zvezah, da bi izdelali in skonstruirali brezžične zveze, ki naj bi specialno služile za prenos omenjenih vsakodnevnih poročil v Beograd. In to je bila tista temeljna zamisel, ustanoviti namreč podjetje, ali kaj podobnega, ki bi bilo sposobno izdelovati takšne brezžične oddajne naprave.

In če me spomin ne vara, so bili takrat prvi takšni aparati štirikanalni oddajniki na normalnih valovih.

Vendar tedaj še nismo imeli izkušenih ljudi, ki bi znali izdelovati takšne oddajnike pa smo zato uporabili nekaj nemških strokovnjakov, ki smo jih bili prav zato najeli v okupirani in poraženi Nemčiji. Povedati moram, da so takrat Rusi, Angleži in Američani sistematično pobirali in zase angažirali najrazličnejše in seveda tudi najboljše nemške strokovne kadre. Tako smo se tudi mi lotili nabiranja takšnih kadrov, vendar moram reči, da smo pobrali le preostanke teh kadrov, ker pač naši ljudje niso

bili takrat sposobni presoditi njihovega znanja in prekontrolirati njihove sposobnosti. Tako se je zgodilo, da smo dobili tudi precej nekvolitnega balasta v tem smislu in poleg njih samih smo morali takrat vzdrževati tudi njihove družine. Med vsemi temi nemškimi »strokovnjaki« so bili morda trije, ali štirje zares pravi strokovnjaki in prav te je Jančar uspel dobiti na Inštitut za elektrozeve. Priznati moram, da so ti nemški strokovnjaki dobro pomagali našim fantom na inštitutu, ki so bili zelo dobro vpeljeni v delo, saj so prinesli iz partizanov precej znanja in prakse, kjer so med vojno vzpostavljali zveze. Ne spominjam se sicer vseh teh fantov, vendar so mi ostali v spominu Rudi Jančar, Jaka Jančar, Somrak in drugi. Med nemškimi strokovnjaki pa moram omeniti dr. Schmidta in ing. Lilienthala, ki sta nam veliko pomagala s svojim znanjem in prakso. Pri vsem tem pa smo kljub zagnanosti imeli težave z materialom, strojnimi parkom, kadri, skratka napredovali smo zelo počasi.

Boris Kidrič nas je večkrat obiskal v nekdanji »Rižarni«, kjer je imel Inštitut za elektrozeve svoje prostore. Takrat smo mu predstavili skoraj že dokončane aparature za brezžični prenos. Vendar sta takrat potekali že leto ali dve od nastanka te zamisli in vsa zadeva ni bila več aktualna. Kolikor vem, nismo takrat izdelali ničesar drugega razen osnovnega modela, s katerim smo opravili uspešne preskuse, vendar pa proizvodnja teh izdelkov ni zaživela. Prav v tem pa je bil, po mojem, resnični začetek Inštituta za elektrozeve.

Rudi Jančar je bil zares motor IEV in nase je prevzel težko nalogo organizacije inštituta. Ker je bil dober Kidričev prijatelj in Kidrič mu je v vsem zaupal, je od njega tu-

di dobil ustrezna sredstva, skaterimi se je Jančar napolnil v Švico, kjer je nakupil potrebne aparature in stroje. Enkrat je z njim v Švico potoval tudi Gruđen. Tam sta nakupila vse, kar sta sodila, da inštitut potrebuje.

Tako sem torej 1948. leta prišel na Inštitut, ki je bil takrat razpršen po vsej Ljubljani. Seveda smo takrat iskali ustrezne prostore, za delo in namestitev strojev in opreme, te pa smo našli v nekdanji

tudi današnji bralci lahko videli, v kakšnih razmerah smo delali takrat. Vse smo delali takorekoč na roko, brez žerjavov, ustrezni dvigal, strojev in drugih pripomočkov.

Poudariti moram, da je pri vsem tem Rudi Jančar le imel svoje načrte in zamisli, ki so se kasneje še kako izkazali za pravilne in rekel bi celo lahko, da daljnovidni.

Takrat je namreč dejal, da bomo sestavne dele izdelovali sami, kajti iz sestavnih delov je le moč naredi-

Leta 1949 so v okviru IEV ustanovili v prostorih bivše Bahovčeve lekarne (danes je tod knjigarna Partizanske knjige) tudi na Vegovi ulici kemični laboratorij, ki je posloval kot analitski laboratorij in je intenzivno sodeloval pri razvoju vseh elementov.

Rižarni, na Linhartovi cesti. Rižarna je bila last nekega Sancina in ko smo se začeli vseljevati vanjo, smo v njej našli še vse naprave za luščenje riža, v vseh nadstropjih so bili ustrezni kanali, v kleti pa je imela naša armada skladišče sanitetnega materiala.

In tako se je zgodilo, da so bili nad selitvijo in montažo novih strojev v Rižarno Jančarjevi fantje izredno navdušeni. Postavili so ustrezne zidarske odre in stroje, težke tudi po več tisoč kilogramov, so ročno in samotež spravljali skozi okna v prvo nadstropje. Seveda so morali ponekod okna tudi razširiti, toda nobena težava ni predstavljal zanje takrat kakršnekoli ovire. Pozneje smo zadeve uredili tudi z našo armado in njihovo skladišče se je izselilo iz kleti. Vse to vam pripovedujem zato, da bodo

ti, oz. izdelati celoto, to je stroj, aparat, končni izdelek. Sestavnih delov pa seveda takrat sploh nismo imeli in vse sestavne dele je bilo potrebno uvažati — od oporov, tja do kondenzatorjev, razen elektronskih cevi. Zato je bila Jančarjeva osnovna zamisel, da je polagal temelje Inštitutu, da je potrebno tukaj, na kraju samem, ustvariti industrijo, od baze navzgor. Hkrati pa se je bil dogovoril s prof. Dušanom Lasičem, da mu je pri delu pomagala tudi fakulteta za elektrotehniko, kjer so prav v te namene ustanovili Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko. Tudi za Lasiča moram ob tej priložnosti reči, da je na fakulteti začel iz nič, položil je temelje elektronkam, ne da bi pri tem uporabljal kakršnokoli tujo licenco. Lastno ustvarjanje, brez tujih licenc, se je izkazalo za najboljšo, saj nam je praksa ničkolikokrat pokazala, da so drugod s kupljenimi licencami delali in proizvajali z mnogo manjšim uspehom kot pa mi, ki smo si morali ustvariti vse sami, s svojim lastnim znanjem, iznajdljivostjo, požrtvovalnostjo, iskanjem, predvsem pa z željo in voljo, da bi bili v vsem tem čim bolj neodvisni. Življenje samo in kasnejša praksa sta nam jasno pokazala, da smo bili na pravi poti in da smo imeli povsem prav. Tako smo položili temelje lastnim sestavnim delom in komponentam za elektrotehnično industrijo, kar se je pokazalo kot edino pravilno in je v vsem omogočilo tako nadaljnjo rast Inštituta, kot kadrov slovenske elektrotehnične industrije in seveda tudi Iskre kot take, saj je iz Inštituta zrasla kasneje celotna Iskrina industrija elementov za elektroni-

(dalje)

Zibelka Inštituta za elektrozeve je stekla septembra 1947 v začetnih prostorih, ki jih je v ta namen odstopila IEV nekdanja realka na Vegovi ulici.

Kako smo tekmovali?

Pred nami so smučarski rezultati s prvenstva v VSL z dne 3. II. 1985. Pa jih pregledajmo:

Rezultati ekipno: 1. ZTS 559,0 točk, 2. RR 486,4 točk, 3. DSSS 456,3 točk, 4. ATC 402,5 točk, 5. MSO 361,7 točk, 6. MKD 333,3 točk, 7. PTN 332,1 točk, 8. ELEMENTI 293,2 točk, 9. KOM. KR. 277,5 točk, 10. TERMINALI 257,9 točk, 11. RC 100,00 točk, 12. TIV 80,0 točk, 13. KOM. Lj. 75,3 točk.

Rezultati VSL:

Ženske D: 1. F. Deželak — 1.01.30, 2. A. Zevnik 1.03.33, 3. M. Šparovec 1.08.47, 4. V. Vidic.

Ženske C: 1. M. Oman 1.04.55. Odstop: V. Rojko

Ženske B: 1. M. Logonder 50.97, 2. A. Šimic 51.33, 3. D. Bajželj 53.50, 4. M. Marinšek, 5. J. Srebrnjak, 6. V. Zupan, 7. S. Jaklič, 8. T. Svetina, 9. M. Kotnik, 10. A. Zrim, 11. T. Mravlje.

Ženske A: 1. M. Stariha 53.36, 2. M. Hrovat 54.48, 3. M. Pregrad 56.32, 4. T. Ličef, 5. N. Bauer, 6. M. Čebašek.

Moški F: 1. M. Peharc 48.59, 2. B. Tomažič 49.03, 3. P. Lëban 51.80, 4. P. Križaj, 5. F. Bajželj, 6. M. Pavlin, 7. M. Delalut, 8. S. Renko, 9. C. Omahen, 10. I. Brezovnik, 11. M. Zbilic. Odstop: M. Šmuc, I. Resnik, F. Druškovič.

Moški E: 1. J. Završnik 46.66, 2. A. Nunar 48.55, 3. F. Lavrič 49.70, 4. A. Ponikvar, 5. S. Štrukelj, 6. A. Tomše, 7. R. Piskar, 8. T. Česen, 9. I. Čarman.

Moški D: 1. M. Nadišar 41.64, 2. M. Drinovec 44.47, 3. E. Ribič 46.71, 4. M. Čarman, 5. J. Meško, 6. B. Leber, 7. S. Demšar, 8. J. Udir, 9. T.

Draksler, 10. D. Cebular. Diskvalifikacija: S. Povšnar, R. Sušnik.

Moški C: 1. I. Parte 44.51, 2. B. Švab 45.51, 3. M. Jakelj 46.63, 4. B. Papler, 5. J. Mrgole, 6. J. Ozebek, 7. S. Lakner, 8. M. Senjak, 9. I. Šorn, 10. B. Košnik, 11. B. Dvoršak, 12. M. Fern, 13. M. Zaplotnik, 14. I. Grobovšek, 15. F. Urh, 16. D. Kavčič, 17. M. Stenovec, 18. C. Kašman, 19. J. Pintar, 20. M. Breznik, 21. B. Brle. Odstop: S. Potočnik, M. Gril. H. Ule. Diskvalifikacija: D. Filipčič.

Moški B: 1. F. Perko 42.40, 2. J. Čadež 44.77, 3. S. Mihalič 46.39, 4. E. Logar, 5. P. Legat, 6. A. Jenko, 7. B. Volčič, 8. M. Petrovič, 9. B. Brankov, 10. B. Rahonc, 11. D. Pretnar, 12. M. Tomše, 13. R. Pestotnik, 14. D. Zupan. Odstop: D. Veternik, B. Košnjek, I. Cerar. Diskvalifikacija: M. Česnik.

Moški A: 1. S. Jamnik 41.72, 2. V. Švab 42.83, 3. D. Pintar 44.22, 4. A. Legat, 5. B. Gorjanc, 6. P. Legat, 7. J. Galjot, 8. B. Čirič, 9. J. Jezeršek, 10. B. Lipovšek, 11. D. Dubokovič, 12. A. Žitnik, 13. A. Bergant, 14. I. Debelak, 15. I. Blaznik, 16. I. Čebašek, 17. S. Meglič, 18. J. Dovžan. Odstop: B. Mesec, B. Murn, A. Bajželj, B. Lipar, B. Ziherl.

Tretje prvenstvo naše DO v veleslalomu na Zelenici je izredno uspelo. V lepem vremenu se je med seboj pomerilo 122 tekmovalcev in tekmovalk v dvanajstih starostnih razredih. Tekmovanje je bilo izbirno za ekipo DO Telematika, ki bo nastopila na ZŠI SOZD Iskre. Za udeležbo in pomoč pri izvedbi tekmovanja se organizator vsem zahvaljuje.

Komisija za šport in rekreacijo DO Telematika Matjaž Jakelj

Piše prof. Drago Ulaga

Minimalni program vsakdanje telesne vadbe

Nekateri sodijo, da je za zdravje dovolj, če si človek privoščič vsak dan uro hoje na svežem zraku. Strokovnjaki pa so glede tega bolj natančni.

Prvič: Vsako jutro opravite nekaj gimnastičnih vaj z namenom, da razgibate vse sklepe, posebej še hrbtenico. Gre za raztezanje, pretegovanje in podobno. To so vaje proti trdoti v sklepih — vaje za vzdrževanje normalne gibljivosti okončin in hrbtenice.

Drugič: Na nogah bodite vsaj po dve uri na dan. To priporočilo je pomembno zlasti za tiste, ki se samo vozijo ter ves dan sedijo, tako med delom, kakor tudi v prostem času.

Tretjič: Vsak dan vzdignite kaj težjega, da boste ohranili mišično napetost (tonus). Predmet, ki ste ga vzdignili z rokami do višine prsi, držite najmanj 5 sekund.

Četrtič: Med hojo pospešite korak in hodite najmanj 3 minute kar

najhitreje. Hitra hoja, pri kateri se zviša frekvenca srčnega utripanja na približno 120 na minuto, je potrebna za krepitev srca.

Petič: Potrošite vsak dan z gibanjem najmanj 300 kalorij. To priporočilo se zdi zahtevno, saj bi morali kar celo uro igrati namizni tenis ali pa plavati četrt ure. Dejansko pa ne gre za eno samo gibalno dejavnost, temveč za vsoto celokupne fizične dejavnosti v teku dneva. Gospodinja zadosti tej zahtevi že s tem, da pospravi trisobno stanovanje in opravi potrebne nakupe za družino.

Sleherno delo je bolj ali manj enostransko, zato je tudi gospodinjstvu potrebna gimnastika, predvsem za pravilno držo, za gibljivost v sklepih in za krepitev »mišičnega steznika« okrog pasu (da ne bo dobila ohlapnih trebušnih mišic). Slehernemu je potrebna tudi živahna hoja, ki pomeni vajo za krepitev srca.

Zimske športne igre Široke potrošnje

Podelitev priznanj najboljšim smučarjem Široke potrošnje je potekala v menzi Tovarne elektromotorjev v Železnikih. Udeležba: množična. (Fleischman)

Ekipna zmaga Spodnje Idrije

Sobota, 9. februarja, ko so se na Soriški planini pomerili v veleslalomu tekmovalci iz vseh temeljnih organizacij Široke potrošnje, glede na vremenske razmere prireditvi ni bila naklonjena. Pa je bilo tekmovanje vendarle končano brez zapletov. Brez poškodb je prislučalo na cilj vseh 166 smučarjev (med njimi so bili štiri štipependisti) in se udeležilo razburljivega podeljevanja (kar precejšnjih količin) odličij; sklepna prireditev je bila letos v obratu družbene prehrane v Tovarni elektromotorjev v Železnikih. Tudi ta del »male zimske olimpijade Široke potrošnje« se je končal brez vsakršnih zapletov pa z obilico dobre volje in navdušenega aplavza ob več kot zasluženih medaljah. In kdo vse si je letos prislučal kolajne?

Ekipno so se najboljše uvrstili tekmovalci iz TOZD Montaža Spodnja Idrija, ki so se z množično udeležbo izognili kazenskim točkam; skupno so jih zbrali le 25. Tesno za njimi je bila ekipa TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjstkih aparatov iz železnikov; »pridelali« so 27 točk in se uvrstili na »nehvaležno« drugo mesto. Na tretje mesto so »prislučali« tekmovalci s Pržana (182 točk), četrti so bili smučarji iz TOZD TGA, Reteče, peti tekmovalci iz DSSS (pod to oznako so smučali tekmovalci iz DSSS, TOZD Prodaja in TOZD Raziskovalni inštitut) — 288 točk, na šesto mesto so se uvrstili sezanski Iskraši (309 točk), zadnje mesto pa so letos zasedli Vrhničani (353 točk). Poglejmo še uvrstitve posameznikov po razredih.

Ženske: razred C — Anka Grom (Antene) — 1. mesto, Marina Konec (DSSS) — 2. mesto, Majda Tratnik (Montaža) — 3. mesto. Razred B — Minka Mohorič (Elek-

tromotorji), Cveta Šolar (Elektromotorji), Krista Gartner (Elektromotorji), Razred A — Marjana Bendičič, Milka Jezeršek, Ivanka Eržen — vse iz Elektromotorjev.

Moški: Razred G — Adi Pretnar (TGA Reteče) — 1. mesto, Božo Borštnar (DSSS) — 2. mesto. Razred F — Polde Gartner (Elektromotorji), Srečko Čuk (Montaža), Franc Gosar (TV Pržan). Razred E: Miha Gartner (Elektromotorji), Jože Rupnik (Montaža), Cveto Vidovič (Elektroakustika). Razred D — Ivan Mohorič (Elektromotorji), Ivan Kemperle (Elektromotorji), Tomaž Rupnik (TGA). Razred C — Franc Gasar (Elektromotorji), Janez Klemenčič (DSSS), Tonko Rant (Elektromotorji). Razred B — Brane Cenčič, Vito Logar, Miro Gaser — vsi iz Elektromotorjev. Razred A — Miloš Nagode (Montaža), Darko Peternelj (Montaža), Izidor Pintar (Elektromotorji). Štipependisti: Sašo Hatlak (Montaža) — edini uvrščen.

Fleischman

Odperto prvenstvo Iskre Commerce

Brez presenečenj

Odperte zimske igre Iskre Commerce so prejšnjo soboto, 9. februarja minile brez večjih presenečenj: absolutni zmagovalc v veleslalomu in smučarskem teku je Marko Kavčič, nekdanji smučarski reprezentant, organizacija tekmovanja je bila spet na zavidni ravni, pa tudi vreme je bilo takšno kot minula leta — slabo. Med presenečenja lahko uvrstimo le vožnjo z avtobusom, ko je imel eden izmed treh avtobusov lažjo prometno nesrečo, drugi, pa je v Šiški in Ljubljani zaradi samovolje šoferja in »iznajdljivosti« enega potnika pustil smučarja na dežju...

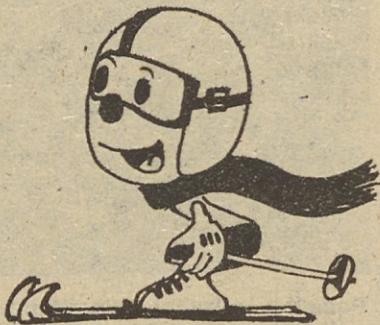
Torej: konec slab, vse drugo pa dobro. Preden pogledamo rezultate, naj pojasnimo, da objavljamo zaradi pomanjkanja prostora le dosežene čase najboljših treh tekmovalcev iz posameznih kategorij. Če (»slučajno«) niste dobili medalje in bi radi vedeli, za koliko stotink ste »nažgali« sodelavca ali sodelavko (upajmo, da ni bilo obratno), boste te rezultate zvedeli pri vašem športnem referentu. Še to: medalje in diplome so tekmovalcem iz Iskre Commerce, DSSS SOZD Iskra, komercialnih področij proizvodnih DO, ki imajo sedež v PPC, Invest servisa in ZORIN podeljili direktor IC Janez Vipotnik in organizatorja iz IC Mika Vraber in Davorin Meznarič. Zaradi morebitne »računice«, so »polžke« podelili tekmovalcem, ki so se uvrstili na predzadnje mesto, da bi bila šala še večja, pa sta »polžka« v dveh kategorijah, kjer sta bila le dva tekmovalca, prejela tudi zmagovalca.

Rezultati:

VELESALOM:

Ženske C: 1. M. Pirc — ZORIN — 45.30, 2. M. Brzulja — SOZD — 45.84, 3. D. Brelih — DSSS — 48.64, 4. J. Starčič — SOZD, 5. P. Šalehar — Kibernetika, 6. S. Vrhovec — SOZD, 7. K. Volčič — DSSS.

Ženske B: 1. L. Juras — ZT — 44.04, 2. S. Jamar — DSSS — 48.42, 3. A. Flek — ZORIN — 49.94, 4. M. Perko — ZT, 5. J. Bagon — SOZD, 6. C. Kupec — Marketing, 7. M. Horvat — ZT, 8. V. Turšič — ZT.

Ženske A: 1. M. Porenta — DSSS — 39.22, 2. K. Holy — DSSS — 40.83, 3. M. Jarc — Servis — 44.52, 4. B. Feguš — ZT, 5. M. Ceglar — ZT, 6. A. Švelc — DSSS, 7. D. Bernik — DSSS, 8. M. Malej — DSSS, 9. B. Medved — DSSS, 10. K. Kerenc — Prodaja, 11. J. Babič — Prodaja, 12. J. Matoh — DSSS, 13. A. Dekleva — Telematika, 14. I. Anušič — DSSS, 15. M. Selko — Servis.

VELESALOM:

Moški G: 1. D. Pirc — Zastopstva — 42.11, 2. L. Kozina — SOZD — 46.26, 3. I. Zupan — SOZD — 46.54, 4. J. Trojar — Kibernetika, 5. J. Koščan — Kibernetika. Odstop: G. Jenko

Moški F: 1. A. Vrhovec — DSSS — 45.73, 2. M. Knoll — Marketing — 51.06.

Moški E: 1. F. Lavrič — Telematika — 40.84, 2. R. Malej — SOZD — 43.84, 3. P. Virant — Servis — 45.65, 4. T. Skulj — Kibernetika, 5. V. Šoukal — DSSS.

Moški D: 1. M. Kavčič — DSSS — 36.58, 2. J. Hafner — ISE — 37.81, 3. D. Benko — Marketing — 39.30, 4. S. Reja — ZORIN, 5. M. Podstudenšek — Servis, 6. B. Slapnik — DSSS, 7. Z. Potočnik — Servis, 8. F. Orel — ISE, 9. M. Šefic — ZT, 10. V. Bitenc — ZORIN, 11. J. Vipotnik — DSSS, 12. A. Vojir — Marketing, 13. J. Janež — Servis, 14. M. Kržič — DSSS, 15. B. Durjava — Servis, 16. M. Nadler — SOZD, 17. M. Krasnik — Prodaja, 18. M. Tome — Servis, 19. A. Drešar — Kibernetika, 20. I. Ingolič — ZT.

Moški C: 1. B. Cvek — ZT — 39.34, 2. M. Pipan — ZORIN — 40.89, 3. B. Praprotnik — ZT — 44.09, 4. F. Kuzmanič — Prodaja, 5. I. Nagode — ISE, 6. M. Furlič — ZORIN, 7. B. Dolinar — Servis, 8. M. Žitnik — Marketing, 9. V. Lendero — Prodaja,

10. M. Kambič — Servis, 11. B. Lamut — Kibernetika, 12. D. Gartner — Servis, 13. S. Flerin — Servis, 14. F. Lužar — Servis.

Moški B: 1. M. Podlogar — ZT — 37.61, 2. A. Dvoraček — Prodaja — 38.24, 3. M. Marin — Servis — 38.56, 4. I. Dvoraček — DSSS, 5. J. Javornik — Prodaja, 6. J. Humar — ZT, 7. S. Rozman — Servis, 8. J. Debevec — Seris, 9. B. Ocepek — Zastopstva, 10. Z. Tršek — Servis, 11. V. Ribnikar — ZORIN, 12. J. Talar — ZT, 13. M. Porenta — Zastopstva, 14. S. Pintar — Telematika, 15. P. Menard — Telematika, 16. J. Ban — Servis, 17. D. Kovačič — Servis, 18. V. Stres — Prodaja, 19. Z. Pocrnjič — Prodaja, 20. D. Demec — Servis, 21. N. Gradišar — Servis, A. Čeč — ZT, 23. D. Cencelj — ISE, 24. M. Gorenc — ISE, 25. S. Glavan — ZT, 26. F. Mikuž — ZORIN. Odstop: T. Jagrič.

Moški A: 1. S. Šulc — Servis — 38.77, 2. J. Korošec — Servis — 39.18, 3. Š. Livojevič — Servis

— 40.73, 4. B. Zajc — ISE, 5. S. Prijatelj — Servis, 6. R. Volčič — Servis, 7. B. Fišer — ZT, 8. M. Kump — Servis, 9. B. Molek — Servis, 10. S. Jeram — ISE, 11. B. Nose — Prodaja.

TEKI:

Ženske B: 1. M. Žepič — SOZD — 9.15, 2. S. Vrhovec — SOZD — 10.59, 3. K. Volčič — DSSS — 13.03.

Ženske A: 1. A. Železnik — Marketing — 9.04, 2. Z. Skumavc — Marketing — 10.17, 3. B. Benedik — Marketing — 11.58.

Moški C: 1. L. Drobež — DSSS — 7.48, 2. P. Sepe — Marketing — 8.47.

Moški B: 1. M. Kavčič — DSSS — 6.17, 2. S. Reja — ZORIN — 7.24, 3. M. Šefic — ZT — 7.56, 4. M. Pipan — ZORIN, 5. B. Slapnik — DSSS, 6. B. Durjava — Servis.

Moški A: 1. D. Meznarič — DSSS — 7.10, 2. R. Volčič — Servis — 10.17.

LD, DM, MV

Marko Kavčič, absolutni zmagovalc v veleslalomu in smučarskem teku

Kosilo za pustni torek

Goveja juha z žlikrofi
Kisla repa po koroško
Krompir v kosih
Krhki flancati ali krofi

Žlikrofi:

Testo: 12 dkg moke (malo moke še za posipanje pri valjanju) 1 jajce, (in še 1 jajce, s katerim boste pomazale polovico razvaljanega testa) 1 žlico vode

Jajce in vodo skupaj dobro stepite. Moko presejete na desko in potem počasi prilivajte jajce z vodo ter umesite gladko testo. Pol ure naj počiva. Potlej ga razvaljajte na tanko kot za rezance. Razdelite ga na dve krpi. Prvo premažite s stepenim jajcem. Nadev nalagajte po kupčkih po testu, pokrijte z drugo polovico testa in ob kupčkih pritisnite s prsti. Žlikrofe režite z okroglim obodom, nato pa jih skuhajte v vreli, osoljeni vodi.

Nadev napravite iz ostankov pečenke ali govedine. Meso zmeljete, prilijete mu soka pečenke, pridenite sesekljanega peteršilja, popoprajte in če je nadev premoker, dodajte še malo drobtin. Prav tako za nadev lahko uporabite kuhano, sesekljana pljučka.

Kisla repa po koroško

Potrebujete:

- 1 kg repe,
- 60 dkg prekajenih svinjskih rebrc ali prekajenega vratnika,
- 3 jabolka,
- 2 žlici moke,
- 1 dcl smetane in potrebno vodo za kuhanje

Repo preplaknite in z opranim mesom in potrebno vodo pristavite na štedilnik. Jabolka olupite in jih zribajte k repi. Vse skupaj kuhajte do mehkega.

Kuhano meso vzemite iz repe. Moko zmešajte s smetano in vlijte podmet k repi ter pustite, da se malo povre. Jed naj bo primerno gosta. Meso zrežite na rezine in ponudite s slanim krompirjem.

Krhki flancati:

Potrebujete:

- 25 dkg presejane moke, 3 dkg surovega masla, 2 rumenjaka,
- 1 celo jajce, 3 žlice goste smetane, 3 žlice belega vina, 1 žlica

ruma, 3 dkg sladkorja v prahu, ščepljivi ali olje za cvrenje ter sladkor za posipanje.

Gladko ugnete testo, ki naj pol ure počiva na hladnem. Potem ga razvaljajte malo debeleje kot za rezance. S kolescem ga razrežite v kvadrate, v vsakega naredite 2 zarezi po dolžini (segata naj do roba). Medtem segrejte olje. Preden spustite flancat v olje, prepletite trakove med seboj. Ocvrte flancate potresite s sladkorjem v prahu.

Pustni krofi:

Za 25 do 28 lepih krofov potrebujete:

- 5 dkg kvasa, 1 kg presejana moka, 6 do 8 dkg sladkorja, 10 dkg surovega masla, pol litra mleka, 3 žlice ruma, 1 dkg soli, 6 rumenjakov, 1 celo jajce, limonino lupino, olje za cvrenje, sladkor v prahu odišavljen z vanilijo.

Pristavite kvas: v lončku zmešajte pol dcl mlačnega mleka, zdrobljen kvas, 2 žlici moke in žličko sladkorja. Na toplu kvas vzhaja v 15 minutah.

Mleko segrejte, da bo mlačno. Posebej umešajte maslo, sladkor in jajca. Mešanico pridenite moki, na vse to vlijte še vzhajani kvas, solite in prilijete mleko. Testo najprej gladko umešajte, nato ga stepajte s kuhalnico. Med stepanjem kuhalnice ne dvigajte previsoko, sicer bi potem v krofi nastale votline. Testo je dobro stepeno, ko se loči od kuhalnice. Pokrijte ga s prtičem, nato pa postavite na toplo, da bo počasi vzhajalo.

Vzhajano testo zvrnite na ogreto in pomokano desko. Razvaljajte ga za palec debelo. Z obodom režite okrogle krpe in jih polagajte na prt, posut z moko, tako, da bodo kake 3 cm vsaksebi. Sproti jih pokrivajte s toplim prtom.

Medtem v primerni kozici segrejte olje — naj ga bo za 4 prste globoko. V razgretu olje polegajte krofe — z vrhnjo, bolj vzhajano stranjo navzdol. Posodo pokrijte in počasi cvrite. Ko so krofi rahlo rumeni, jih obrnite in ne pokrivajte več. Pečene polagajte na cedilo. Še tople potresite s sladkorjem, ki je odišavljen z vanilijo.

Včasih, ko še ni bilo v rabi večjih porabnikov (termoakumul. peči, bojlerjev, pomivalnih strojev itd.) so bile razdelilne plošče majhne. Mogoče 2, 3, ali 4 varovalke in števec. Kasneje se je pokazala potreba po močnejših porabnikih, kot so zgoraj naštet. Tega pa seveda ni vzdržala ne le napeljava z žicami majhnega preseka ampak tudi to, da je bila samo ena varovalka za ves tokokrog. Tudi števec je bil za manjši tok in tako je prišlo do preobremenitev in do okvar. Pregorele žice napeljave in stalna menjava varovalnih vložkov. Tudi glavna varovalka je dostikrat pregorela.

Zato se je pokazala potreba po močnejši električni napeljavi s trifaznim tokom in več ločenimi tokokrogi. Tako imamo vsak večji porabnik varovan posebej. Tudi tokokrog za luči je posebej. Tako, da v primeru okvare na enem aparatu pregori samo ena varovalka, ostali porabniki pa imajo še vedno napetost.

In da izkoristimo možnost cenejšega toka za nekatere porabnike (peči, bojlerji) si lahko uredimo avtomatiko, ki bo sama vklapljala le te, ko jih nujno ne potrebujemo, to se pravi v glavnem ponoči.

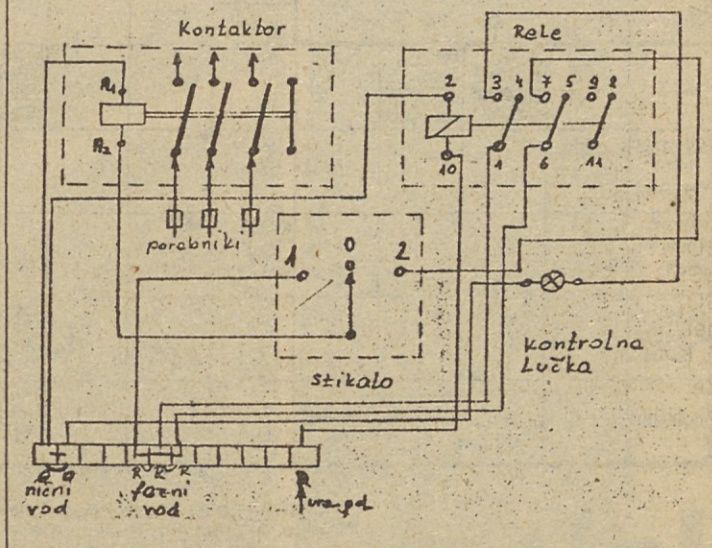
Zato že nekaj časa poznamo avtomatsko vklapljanje preko dvotarifne ure. Le ta vklopi dvotarifni števec na poceni tok, obenem še rele, le ta pa vključi tuljavico kontaktorja. Elektromagnet v kontaktorju sklene kontakte na kontaktorju, ki sklenejo tokokrog do porabnikov, katere smo priključili na ta kontaktor.

Seveda ima ta sklop tudi stikalo, s katerim lahko vklopimo porabnike tudi takrat, ko je dražji tok. To uporabimo takrat, če hočemo segreti peč ali vodo v bojlerju prej. Tako ni treba čakati na cenejši tok. Potem pa spet preklopimo stikalo nazaj na poceni tok. Stikalo ima preklopnik z oznakami — števec. 1 — dražji tok, števec. 2 — cenejši tok, in števec. 0 — stikalo izklopljeno.

Ta sklop se lahko vgradi v že obstoječo omarico, če je v njej dovolj prostora, ali pa poleg omarice. Ta avtomatika je zelo koristna, ker so porabniki vključeni lahko le takrat, ko je cenejši tok, kar pomeni velik prihranek tudi pri denarju, druga prednost pa je v tem, da ko nas več dni ni doma (pozimi, ko gremo na smučanje) pustimo vklopljeno avtomatiko (stikalo v položaju 2), regulator na termoakumulacijski peči nastavimo na srednjo vrednost in ko pridemo domov, je stanovanje toplo.

V novejšem času priključujemo tudi močnejše porabnike, to so kotlički za centralno ogrevanje, ki imajo 6, 12, ali 18 kW moči). Ravno tako lahko priključimo preko avtomatike. Takrat, ko je poceni tok in nas še ni domov iz službe, se peč avtomatsko vključi ob 13^h in je priključena do 16^h. V tem času se stanovanje že segreje, nato pa lahko zakurimo peč za centralno ogrevanje na trda goriva (premog, drva).

Skica dodatne omarice za avtomatiko z vsemi potrebnimi elementi:

Avtomatika v gospodinjstvu

Vsako stanovanje ali družinska hiša ima številno ploščo ali električno razdelilno omarico. V taki omarici je po navadi števec, varovalke, in mogoče transformator za električni zvonec. Včasih je tudi preklopna ura za preklapljanje dvotarifnega števca.

ra Pisma bralcev Iskra Isk

Spoštovani!

Ker se rada preizkusiva v kuhi in peki, sva namreč moderno misleča copatarja«, sva torej preizkusila vaš recept za buhtelje, objavljen v glasilu »ISKRA« št. 4.

Pripravila sva sestavine za priljubljeno sladico naših sosedov in se lotila dela.

V skledo sva naribala 50 dag kvasa in v sredini naredila jamico in dodala ostale sestavine, razen moke. Ker moka v vašem receptu ni definirana, sva se odločila za ščepec namenske moke, da ne bi naredila preveč buhteljnov.

Pretepala sva testo, ga pokrila in pustila na toplem mestu. Med vzhajanjem testa sva si privoščila ogled priljubljene nadaljevanke »Dinastija«.

Zaradi vašega recepta sva zašla v hude psihične težave tako, da nama ne more pomagati niti dr. Toskani.

Zgodilo se je najhujše. Vzhajajoče testo je naredilo veliko materialno škodo. Dvignilo in deformiralo je zgornjo ploščo na novem štedilniku »CORONA«, vendar proces še ni bil končan. Dvigalo se je in vzhajalo, dokler ni počil strop, načelo je spirovec, odtrgalo dimnik in končno odprlo ostrešje. »Strešniki so zleteli v velikem lo-ku na sosedov nov Golf«!

Ker tako velike materialne škode nisva zmožna sama poravnati, se obračava na vaše uredništvo. Smatramo, da ste krivi vi in vaš recept, ker zavajate dobro misleče sladokusce in poštene bralce.

Če recepta ne boste popravili, bova prisiljena sprožiti sodni postopek.

Lep pozdrav!

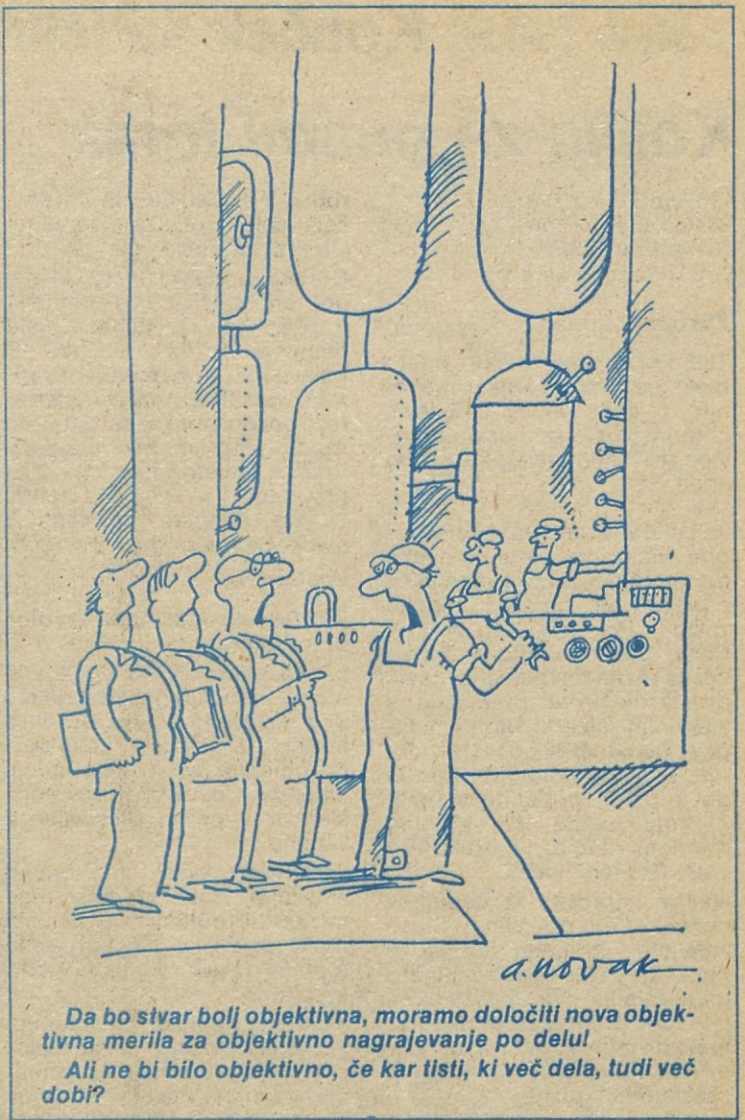
Vaša naivna bralca
Jože, Peter

P. S. Morebitnemu honorarju se odpovedujeva v korist nakupa kuharske knjige.

P. S. uredništva: knjiga kupljena, kaj storiti s škratom?

Nehaj že gledati v televizijsko kamero!

Da bo stvar bolj objektivna, moramo določiti nova objektivna merila za objektivno nagrajevanje po delu!
Ali ne bi bilo objektivno, če kar tisti, ki več dela, tudi več dobi?

ra Iskra Križanka Iskra Iskra Iskra Iskra

O pustu

		ISKRA	PTIČ KI NATIKA PLEN NA TRNJE	REDKEJSE MOŠKO IME	ŽOGA ZUNAJ IGRISCA	VOZ S PLOHOM	ANGLEŠKI IGRALEC EDMUND 1789-1839	SKUPINA GLASBENIKOV	VRSTA ŽIVEGA ORGANIZMA
		VAŽNO ŽVILO							
		OBALNI PAS OB GENOVSKEM ZALIVU							
		VRANIČNI PRISAD							
		VEZNIK							
ISKRA	VETRIČ	DESNİ PRITOK GARONNE FRANČ.	DOMAČA ŽIVAL	PROSTOR POVRŠINA	RESETO	AVTOR ROMANA «ARIANA»	TINE ŠROT		
KONSTANTNOST	TRAJNOST					KESANJE	STANE LEBAN		
PRITOK RENA V ŠVICI					KEKSI		PESTNER		
OBJEKT STAVČNI ČLEN						SESTAVINA SVETILNEGA PLINA			
KARENINA			HERCEGOVEC			PRITOK SAVE PRI MEJVOJANU			

O pustu na gorici, o veliki noči v izbici.

O pustu so zrele neveste, o postu preste.

Pust gre v Milan, pa nē pride leto dan

Pust pod streho, velika noč za pečjo. Pust za zapečkom, velika noč pod oknom

Starih šeg ne vseh zatreti, novih pa ne vseh sprejeti.

Kdor se na pusta do sitega naje, bo vse leto gladoval.

Če se pust na soncu greje, se letina med dobre šteje.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehani-ko, avtomatiko in elemente — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23/1, telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica-Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.